

De onderzoeksjournalist als kameleon

Podcast: een medium voor onderzoeksjournalistiek

Student Name: Judith Siene Kutschenreuter

Student Number: 549678

Supervisor: Dr. Bernadette Kester

Master Media Studies - Media & Journalistiek
Erasmus School of History, Culture and Communication
Erasmus University Rotterdam

Master's Thesis
June 2021

De onderzoeksjournalist als kameleon

ABSTRACT

In deze master thesis wordt onderzocht op wat voor manier onderzoeksjournalisten gebruik maken van storytelling in podcasts om het onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek. De onderzoeksvraag die beantwoord wordt is als volgt geformuleerd: *Op wat voor manier gebruiken onderzoeksjournalisten storytelling in podcasts om hun onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek?* Het podcast medium wordt daarom steeds vaker gebruikt in het journalistieke werkveld. Er bestaat nog relatief weinig literatuur over het gebruik van storytelling in Nederlandse podcasts. Door middel van dit onderzoek wordt er bijgedragen aan het toevoegen van informatie aan de wetenschappelijke leemte. Deze thesis geeft inzicht in Nederlandse podcasts geproduceerd door onderzoeksjournalisten waarin storytelling wordt toegepast. Hiervoor zijn drie Nederlandse journalistiekverhalende podcasts geanalyseerd door middel van een kwalitatieve narratieve analyse. In de analyse wordt de focus gelegd op de podcastmaker en de personages, de verhaalstructuur van de podcasts en de narratieve elementen in de podcasts.

De geanalyseerde podcasts zijn *De plantage van onze voorouders* van podcastmaker Maartje Duin, *De brand in het landhuis* van podcastmaker Simon Heijmans en *De man en de maan* van podcastmaker Saar Slegers. De verhaalstructuur die voorkomt in de podcasts is een klassieke verhaalstructuur. Binnen deze klassieke verhaalstructuur komen zowel overeenkomsten als verschillen voor tussen de podcasts. In de drie podcasts zijn alle drie de podcastmakers betrokken bij het verhaal. In *De plantage van onze voorouders* is Maartje persoonlijk betrokken bij het verhaal omdat het onderzoek over haar persoonlijke familiegeschiedenis gaat. In *De brand in het landhuis* is Simon betrokken bij het verhaal omdat hij vlak bij het landhuis heeft gewoond waar de brand heeft plaatsgevonden en het mysterie hem emotioneert. In *De man en de maan* is Saar betrokken bij het verhaal maar niet persoonlijk, zij volgt en observeert de hoofdpersoonage Marc Klein Wolt voor de podcast. De betrokkenheid van de podcastmakers hebben invloed op de verschillen in het gebruik van dialogen en de storytelling dat voorkomt in de afleveringen. In de geanalyseerde podcasts vervullen de podcastmakers meerdere rollen. Hierdoor behoren zij tot de voor deze thesis speciaal ontwikkelde soort verteller: de kameleon verteller. De rol van muziek en de rol van (achtergrond)geluiden zijn belangrijke narratieve elementen in de podcasts. Deze elementen leveren in alle drie de podcasts een belangrijke bijdrage aan de emotie van het verhaal en de belevenis voor de luisteraar. Hierdoor komt de storytelling in de podcasts tot leven.

KEYWORDS: *Podcast, storytelling, onderzoeksjournalistiek, narratologie, lineaire radio.*

Voorwoord

Mijn moeder, mijn rots. Mijn vader, mijn steun. Mijn oma, mijn kracht. Mijn ouders en mijn oma zijn mijn steun en toeverlaat geweest tijdens het schrijven van mijn meesterwerk: mijn master thesis. Het vertrouwen dat zij in mij hebben gehad is ongekend. Daarnaast wil ik Dr. Bernadette Kester bedanken voor de begeleiding de afgelopen maanden. Dankzij de regelmatige zoom sessies met elkaar en haar ijzersterke feedback, heb ik deze thesis kunnen vormgeven en schrijven. Als laatste wil ik de podcastmakers Maartje Duin, Simon Heijmans en Saar Slegers bedanken voor het creëren van unieke verhalen in de meeslepende podcasts. Het was een genot om deze podcasts te luisteren en te onderzoeken. Ik heb ontzettend veel geleerd over podcasts en het heeft mijn interesse hierin alleen maar vergroot. Door het onderzoeken van onderzoeksjournalistiekverhalende podcasts en storytelling is het vuurtje in mijn hart voor de journalistiek weer gaan branden. Het is een leerzaam proces geweest met pieken en dalen, maar ik kan alleen maar zeggen dat ik met plezier en passie, hard heb gewerkt aan het schrijven van mijn master thesis.

Inhoudsopgave

ABSTRACT	2
Voorwoord	3
1. Inleiding	6
1.1. <i>Wetenschappelijke relevantie</i>	7
1.2. <i>Maatschappelijke relevantie</i>	8
1.3. <i>Centrale onderzoeksvraag</i>	9
2. Theorie en voorgaand onderzoek	10
2.1. <i>Journalistiek, de ideologie en onderzoeksjournalistiek</i>	10
2.2. <i>De lineaire radio en podcasts</i>	13
2.2.1. <i>Radio</i>	13
2.2.2. <i>Podcast</i>	13
2.2.3. <i>Overeenkomsten en verschillen tussen radio en podcast</i>	17
2.3. <i>Journalistiekverhalende podcasts en narratologie</i>	18
2.4. <i>Narratief en storytelling</i>	19
2.5. <i>De rol van de narrator in podcasts</i>	23
2.6. <i>Cijfers van radio- en podcastluisteraars</i>	24
3. Methode	26
3.1. <i>Dataverzameling</i>	27
3.2. <i>Operationalisering</i>	29
4. Resultaten	31
4.1. <i>Personages</i>	31
4.1.1. <i>De podcastmaker</i>	31
4.1.2. <i>De hoofdpersonages</i>	33
4.1.3. <i>De doelstellingen van de hoofdpersonages</i>	38
4.2. <i>Verhaalstructuur</i>	41
4.2.1. <i>De verhalen in de podcasts</i>	41
4.2.2. <i>De verhaalstructuren</i>	43
4.3. <i>Narratieve elementen</i>	46
4.3.1. <i>De rol van muziek</i>	46
4.3.2. <i>De rol van (achtergrond)geluiden</i>	47
5. Conclusie en discussie	48
5.1. <i>De kameleon verteller</i>	48
5.2. <i>De verhalen en hun structuur</i>	49
5.3. <i>De narratieve elementen</i>	50
5.4. <i>Discussie</i>	51

5.5. Reflectie op eigen onderzoek en suggesties vervolgonderzoek	52
Literatuurlijst	54
Appendix A	58
Appendix B	58
<i>De plantage van onze voorouders .....</i>	<i>58</i>
<i>De brand in het landhuis.....</i>	<i>59</i>
<i>De man en de maan.....</i>	<i>60</i>

1. Inleiding

In het NRC Handelsblad schrijft Bontjes (2020) dat zowel het aantal podcastmakers als podcastluisteraars tijdens de coronapandemie is gegroeid. Volgens de luistercijfers van Spotify heeft de grootste toename van luisteraars plaatsgevonden onder jongeren onder de 23 jaar (Bontjes, 2020). In Nederland zijn er in 2019 al ruim 5 miljoen podcastluisteraars geteld (Nationaal Luister Onderzoek, 2019). Er bestaan dan ook diverse type podcasts in allerlei verschillende genres. Wat betreft persoonlijke interesse is er voor ieder wat wils. De acht populairste type podcasts zijn: (1) de interviewpodcast, (2) solopodcast, (3) panelpodcast, (4), conversatie en gezamenlijke gehoste podcast, (5) non-fictie storytelling podcast, (6) fictie storytelling podcast, (7) hergebruikte content podcast en (8) de hybride podcast (Corbett, n.d.).

De term podcast is een combinatie van het woord broadcast en iPod, de mp3-speler van Apple (Ebner, Nagler & Saranti, 2007). Daarnaast wordt een podcast gezien als een mediabestand dat door middel van het internet wordt gedistribueerd en beluisterd kan worden op mobiele apparaten zoals de mobiele telefoon en computers (Ebner et al., 2007). Podcasts zijn series waarin een verhaal wordt verteld, zowel non-fictie als fictie. Podcasts kunnen gezien worden als een verhalende journalistieke vorm, ook wel narratieve journalistiek. In dit onderzoek worden non-fictie storytelling podcasts onderzocht. Deze podcasts worden ook wel journalistiekverhalende podcasts genoemd. Om een succesvolle journalistiekverhalende podcast te maken is een team van journalisten, editors, producers en geluidstechnici nodig (Corbett, n.d.).

Podcast is een vernieuwend medium voor de onderzoeksjournalistiek. De reden hiervoor is onder andere dat in podcasts gebruik wordt gemaakt van een narratieve verhaalstructuur waarbij het van belang is dat de spanningsboog zo lang mogelijk wordt vastgehouden. In tegenstelling tot reguliere journalistiek waarin de “inverted pyramid” als verhaalstructuur wordt toegepast waarbij het juist van belang is om de belangrijkste informatie meteen in de eerste alinea te vermelden (Emde, Klimmt & Schluetz, 2016; Norambuena, Horning & Mitra, 2020).

Onderzoeksjournalisten proberen de dominante nationale en maatschappelijke waarden te versterken en te legitimeren door de waarheid te achterhalen over het onderwerp of de persoon waar het artikel, of in dit geval de podcast, over gaat (Glasser & Ettema, 1989). Er kan echter niet altijd van de objectiviteit van onderzoeksjournalisten uitgegaan worden door alleen uit te gaan van de waarden van een onderzoeksjournalist (Glasser & Ettema, 1989). De waarden die een persoon belangrijk vindt kunnen namelijk veranderen door de tijd heen waardoor passende objectieve normen zelden vanzelfsprekend zijn (Glasser & Ettema, 1989). Een conclusie die wel getrokken kan worden over onderzoeksjournalisten is dat zij bijdragen aan het vormgeven van de moraliteit van het publiek (Glasser & Ettema, 1989).

De voorlopers van podcasts zijn de hoorspelen die vroeger op de radio werden uitgezonden. Podcasts kunnen vergeleken worden met deze hoorspelen (Knot, MediaPages.nl). Tijdens de hoorspelen werden er verhalen verteld aan het luisterende publiek. Hoorspelen werden dan, net als podcasts, vaak in meerdere delen uitgezonden. De makers creëerden hierdoor een spanningsboog waardoor het nog interessanter bleef voor luisteraars om te luisteren (Knot, MediaPages.nl). Hoorspelen kunnen dan ook wel gezien worden als de oermoeder van de serie-podcasts zoals we die tegenwoordig kennen.

Daarnaast kunnen journalistiekverhalende podcasts gezien worden als “radio-like” omdat zowel de radio als podcasts gedreven worden door storytelling (Lindgren, 2016, p.24). De menselijke stemmen die een verhaal vertellen of dragen (personages) dragen bij aan storytelling (Lindgren, 2016, p.24). Wat zowel hoorspelen als podcasts sterk maakt is dat de luisteraar zelf een beeld kan vormen en visualiseren bij het verhaal dat zij horen (Knot, MediaPages.nl; Lindgren, 2016). De populariteit van storytelling is toegenomen in de journalistiek waardoor verhalende journalistiek door een nieuwe generatie journalisten voor de derde keer is uitgevonden (Blanken & De Jong, 2014). Door middel van narratieve technieken (storytelling) tillen journalisten het vertellen van een nieuwsverhaal naar een hoger niveau (Blanken & de Jong, 2014). Podcasts kunnen dienen als een middel voor deze heruitgevonden vorm van journalistiek.

1.1. Wetenschappelijke relevantie

Er is relatief weinig wetenschappelijk onderzoek gedaan naar journalistiekverhalende podcasts en naar de betekenis van het medium voor de onderzoeksjournalistiek in Nederland. Er bestaan diverse onderzoeken waarin het podcast medium wordt vergeleken met de voorloper, de radio (Berry, 2016). Daarnaast bestaan er verschillende theorieën over wat voor invloed podcasts hebben op luisteraars en wie deze luisteraars dan zijn (Albarran et al., 2007). Verder is er literatuur over op wat voor manier luisteraars meer worden betrokken en interactief zijn met podcasts en dat podcasts daarnaast kunnen dienen als een educatieve tool (Carvalho, Aguiar, & Maciel, 2009; Cebeci & Tekdal, 2006; Cwynar, 2015). Ook bestaat er theorie over storytelling in podcasts in diverse landen, zoals in de Verenigde Staten voornamelijk. Hier is echter nog maar weinig onderzoek naar gedaan in Nederland. Deze thesis draagt bij aan het vullen van de wetenschappelijke leemte van de theorie over de relatie tussen onderzoeksjournalistiek, storytelling en podcasts in Nederland. Daarnaast wordt er door middel van een andere (narratieve) invalshoek onderzoek verricht. Dit kan nieuwe informatie over het onderwerp toevoegen aan de bestaande wetenschappelijke literatuur die momenteel beschikbaar is.

1.2. Maatschappelijke relevantie

Zoals eerder is genoemd is de populariteit van podcasts recentelijk sterk gegroeid, waardoor het maatschappelijk relevant is om onderzoek te doen naar dit onderwerp. Daarnaast zijn mensen afhankelijk van media en nieuws. Enerzijds kan nieuws worden aangeboden door journalisten door middel van massamedia. Anderzijds kan nieuws ook worden aangeboden door middel van gepersonaliseerde media zoals podcasts. Naast dat podcasts geschikt zijn voor het vertellen van nieuwsverhalen zijn deze ook geschikt om subjectieve levenservaringen van mensen te vertellen (Lindgren, 2016). Dit komt door de intimiteit van het medium en de narratieve technieken die worden toegepast. Dit onderzoek geeft inzicht in wat de mogelijkheden van podcasts en storytelling zijn voor de onderzoeksjournalistiek.

Alle journalisten streven in principe naar objectiviteit in hun werk. Dit streven komt voort uit een filosofische opvatting over wat waarheid betekent. De Verlichtingsfilosofie is in de negentiende en twintigste eeuw gaan behoren tot het DNA van de moderne journalistiek (Wijnberg, 2017). Het publiceren van feiten spelen een belangrijke rol wanneer journalisten streven naar objectiviteit (Wijnberg, 2017). Dit is door de Amerikaanse filosoof Richard Rorty eind twintigste eeuw samengevat als de 'spiegeltheorie' van de waarheid (Wijnberg, 2017). Dit is het idee dat de waarheid een weerspiegeling of correcte weergave is van de realiteit in de maatschappij (Wijnberg, 2017). Deze opvatting van de waarheid is complex en wordt door meerdere filosofische stromingen bekritiseerd. Veel van deze kritiek heeft te maken met dat er niet slechts één werkelijkheid is en dat feiten op verschillende wijze geïnterpreteerd er ervaren kunnen worden (Wijnberg, 2017). De waarheid kan daarom voor ieder mens anders zijn.

Waarheid is een sociale constructie voor en door mensen gecreëerd waarin verschillende sociale groepen ontstaan die de werkelijkheid verschillend interpreteren of beschrijven. Dit leidt tot maatschappelijke discussies en misvattingen tussen groepen. Journalistiek wordt gewantwoord wanneer zij hamert op het presenteren van feiten afkomstig van groepen in de samenleving die niet gedeeld worden door andere groepen (Wijnberg, 2017). Wijnberg (2017) stelt dat het beter is als journalisten transparant zijn in het perspectief dat ze kiezen in hun werk. Deze journalisten hebben een open blik en een luisterend oor voor het publiek en zij gaan eerlijk en integer om met waarheid (Wijnberg, 2017). Onderzoeksjournalisten proberen dit door te voeren in podcasts.

Onderzoeksjournalisten spelen een belangrijke rol in het bepalen van sociale en morele orde in de maatschappij door hun werk (Glasser & Ettema, 1989). Nu deze vorm van journalistiek wordt toegepast in podcasts, groeit de doelgroep en het bereik voor onderzoeksjournalisten om het werk aan de man te brengen bij het publiek.

1.3. Centrale onderzoeksvraag

In deze thesis zal de focus daarom liggen op de storytelling en de narratieve structuur van journalistiekverhalende podcasts en hoe onderzoeksjournalisten storytelling gebruiken om een verhaal te vertellen in podcasts. De onderzoeksvraag luidt daarom als volgt:

Op wat voor manier gebruiken onderzoeksjournalisten storytelling in podcasts om hun onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek?

Om de onderzoeksvraag efficiënt en gedetailleerd te kunnen beantwoorden zijn er naast de onderzoeksvraag ook deelvragen geformuleerd. Deze deelvragen luiden als volgt: *1. Door wie wordt het verhaal verteld en in hoeverre is de podcastmaker zelf betrokken bij het verhaal? 2. Wat voor verhaal wordt er verteld? 3. Welke narratieve elementen spelen een rol in de podcasts?*

Deze thesis is op de volgende manier gestructureerd. Allereerst wordt in het tweede hoofdstuk de theorie die al bekend is over het onderwerp uitgebreid toegelicht in het tweede hoofdstuk, namelijk in het theoretisch kader. Hierna volgt het derde hoofdstuk waarin de methode die is toegepast in deze thesis toegelicht. De methode die is toegepast om de podcasts te analyseren is een kwalitatieve narratieve analyse. Naast de toelichting van de gekozen methode wordt ook de manier waarop de data verzameld is toegelicht in paragraaf 3.1. en wordt de operationalisering van de analyse beschreven in paragraaf 3.2. Paragraaf 3.3. is gewijd aan de procedure en de stappen die doorlopen zijn tijdens de operationalisering van de onderzoeksmethode. Hierop volgt het vierde hoofdstuk waarin de resultaten van de analyse uitgebreid worden beschreven. De thesis wordt afgesloten met hoofdstuk vijf waarin de discussie en conclusie worden beschreven. Daarnaast wordt er in dit afsluitende hoofdstuk besproken welke belemmeringen zich voordeden tijdens het onderzoek en worden er eventuele aanbevelingen voor vervolgonderzoek aangeboden. In de conclusie komen alle aspecten van de hele thesis samen en wordt er een concluderend slotwoord gegeven waarmee antwoord wordt gegeven op de onderzoeksvraag.

2. Theorie en voorgaand onderzoek

In dit hoofdstuk wordt de theorie toegelicht over de belangrijkste thema's van deze thesis. Door middel van het theoretisch kader wordt er in kaart gebracht welk onderzoek gedaan is naar onderzoeksjournalistiek, storytelling en podcasts. Daarnaast worden er definities geformuleerd van deze concepten.

Allereerst worden journalistiek, de ideologie hiervan en onderzoeksjournalistiek toegelicht in paragraaf 2.1. Daarna zullen de lineaire radio en podcasts zowel apart als met betrekking tot elkaar worden toegelicht in paragraaf 2.2. Hierna volgt theorie over journalistiekverhalende podcasts en het narratief, het belangrijkste kenmerk van dit soort podcasts in paragraaf 2.3. De betekenis van de concepten narratief en storytelling worden hierna belicht in paragraaf 2.4. omdat deze concepten een essentiële rol spelen in journalistiekverhalende podcasts en dus in deze thesis. Daarna komt de rol van de narrator aanbod in paragraaf 2.5. en als laatste wordt er inzicht gegeven in de cijfers over radio- en podcastluisteraars in Nederland volgens een onderzoek van het Nationaal Luister Onderzoek (NLO) in paragraaf 2.6. Het hoofdstuk sluit af met een beknopte samenvatting van de theorie.

2.1. Journalistiek, de ideologie en onderzoeksjournalistiek

Journalistiek speelt een fundamentele rol in de moderne maatschappij en in de politiek in het bijzonder (Casero-Ripollés, Isquierdo-Castillo, & Doménech-Fabregat, 2014). Sinds de toename van onderzoeksjournalisten is de interesse van onderzoeksjournalisten om zich te representeren als *watchdog* ook gestegen (Glasser & Ettema, 1989). Binnen deze rol dient de onderzoeksjournalist de interesses en belangen van het publiek voorop te stellen (Glasser & Ettema, 1989).

Onderzoeksjournalisten weerspiegelen een fundamenteel populistisch standpunt van de hedendaagse maatschappij wanneer ze deze rol aannemen (Glasser & Ettema, 1989). Dit komt doordat ze kritisch tegenover de macht van de staat staan (Glasser & Ettema, 1989).

Onderzoeksjournalisten zijn zelf verantwoordelijk voor het in toom houden van de eigen oordelen (Glasser & Ettema, 1989). Onderzoeksjournalisten kunnen deze rol van *watchdog* natuurlijk ook aannemen als podcastmakers.

Journalistiek en de betekenis ervan worden al decennialang wereldwijd bestudeerd, bekritiseerd en aan banden gelegd (Deuze, 2005). Journalistieke informatie heeft bijvoorbeeld invloed op het politieke bewustzijn van burgers en kan de publieke agenda bepalen (Casero-Ripollés et al., 2014). Door middel van het produceren van nieuws hopen journalisten hun invloed op het publiek te vergroten (Casero-Ripollés et al., 2014). Daarnaast geven journalisten vorm aan de constructie van de werkelijkheid en dragen zij bij aan het vormen van de publieke opinie (Casero-

Ripollés et al., 2014). Doordat journalistiek deze invloed kan hebben op het publiek, worden media gezien als belangrijke strategische hulpbronnen voor machtsuitoefening (Casero-Ripollés et al., 2014). Deuze (2005) stelt dat journalistiek opgevat kan worden als een ideologie. Deze ideologie kan gezien worden als een stelsel van bepaalde routines, beroepscode en waarden (2005). De journalistiek als ideologie draagt bij aan de culturele kennis en het vormen van een nieuwsoordeel van mensen in de samenleving. Dit zit diepgeworteld in het bewustzijn van zowel journalisten als het publiek (Deuze, 2005).

Op elk vlak in de journalistiek dragen journalisten deze ideologie van journalistiek mee (Deuze, 2005). Hierdoor is het mogelijk om van een dominante beroepsideologie binnen journalistiek te spreken waar de meeste journalisten hun professionele perceptie en beoefening van het vak op baseren (Deuze, 2005). Deuze (2005) heeft onderzoek gedaan naar de betekenis van journalistiek. Hiervoor heeft hij enquêtes afgenomen bij journalisten uit diverse landen wereldwijd. Hieruit komt naar voren dat er aan de ene kant op internationaal gebied overeenkomsten zijn op het gebied van het gebruik van professionele journalistieke processen tussen diverse landen (Deuze, 2005). Journalisten geven in hun dagelijkse werkzaamheden aan de andere kant wel op verschillende, eigen, wijze betekenis aan de context van het werk (Deuze, 2005). Zij interpreteren, gebruiken en passen journalistieke processen in verschillende mediavormen op verschillende wijze toe (Deuze, 2005). Aan de andere kant stelt hij dat er te veel onenigheid bestaat over professionele normen en waarden waardoor er nog niet gesproken kan worden van universele beroepsnormen in de journalistiek (Deuze, 2005). Toch hebben journalisten in voornamelijk democratische landen over het algemeen vergelijkbare normen en waarden en vertonen zij dezelfde karakteristieken in het dagelijkse werkveld (Deuze, 2005). Hierdoor kan er wel gesproken worden van een dominante ideologie in de journalistiek.

Deuze (2005) stelt dat de belangrijkste vijf concepten die onderdeel uitmaken van deze dominante ideologie beschreven kunnen worden als:

1. Het dienen van het publiek: journalisten dienen het publiek door middel van een publieke service (bijvoorbeeld als *watchdogs*, actieve verzamelaars en verspreiders van informatie);
2. Objectiviteit: journalisten zijn neutraal, eerlijk, onpartijdig en daardoor geloofwaardig;
3. Autonomie: het is belangrijk dat journalisten autonoom zijn, vrij en onafhankelijk en hun werk, daarom ook;
4. Actueel ("*immediacy*"): journalisten zijn op de hoogte van actualiteiten en leveren nieuws snel (hier komen veel deadlines bij kijken, routinewerk, snel denken, beslissingen nemen en soms daarom ook gehaast werken).
5. Ethiek: journalisten werken ethisch verantwoord en hechten waarde aan validiteit en legitimiteit.

Onderzoeksjournalistiek is een andere tak van sport dan reguliere, actuele en snelle journalistiek. Onderzoeksjournalistiek gaat voorbij aan de nieuwswaarden die er bestaan en het journalistieke werk duurt vaak langer dan actualiteitsjournalistiek. Onderzoeksjournalistiek kan dan ook wel gezien worden als een vorm van *slow journalism*. Onderzoeksjournalistiek bevat kenmerken die overeenkomen met de eerdergenoemde kenmerken van journalistiek als ideologie, maar er zijn ook verschillen. De definitie van onderzoeksjournalistiek is complex (Houston, 2010). Houston (2010) beschrijft onderzoeksjournalistiek als originele verslaggeving gebaseerd op gevalideerde bronnen, uitgebreid onderzoek en het afnemen van een grote hoeveelheid interviews. De journalistieke waarneming van de journalist vereist in onderzoeksjournalistiek hoge nauwkeurigheid, uitgebreid onderzoek en controles door een persoon om het risico van foutieve informatie en laster te vermijden (Stray, 2019). Verder gaat het in onderzoeksjournalistiek vaak over inhoudelijke kwesties en zaken waar origineel onderzoek naar gedaan moet worden, dat liever door een persoon of een organisatie in de doofpot gestopt wordt (Stray, 2019).

Daarnaast kan het gezien worden als een tegendraadse en populistische journalistieke vorm omdat onderzoeksjournalisten het volk vertegenwoordigen, als *watchdogs*, en regelmatig streven naar het uitdagen van de macht (Glasser & Ettema, 1989; Houston, 2010). Het hebben van een moraal, ofwel objectieve normen en waarden en het produceren van ethisch verantwoord werk, spelen een belangrijke rol in het werk (Glasser & Ettema, 1989; Houston, 2010). Hetzelfde geldt voor andere journalistieke vormen. Wanneer journalisten de rol van een *watchdog* aannemen dragen zij in de functie van onderzoeksjournalist een grote verantwoordelijkheid uit naar het publiek.

Wanneer een journalist de rol van een waakhond aanneemt is het belangrijk dat de journalist beschikt over onafhankelijkheid en professionele autonomie (Casero-Ripollés et al., 2014). Journalisten zijn echter nog altijd afhankelijk van de organisatie waar zij voor werken of de organisatie waar zij een project voor doen en hebben dus geen volledige autonomie (Skovsgaard, 2013). Deze beperking van de professionele autonomie van journalisten wordt in een democratie gezien als een uitdaging (Skovsgaard, 2013). Toch zorgt de autonomie wel voor het vertrouwen van het publiek in journalisten (Skovsgaard, 2013). Journalisten handhaven de traditionele standaarden in de journalistiek aan de ene kant door middel van traditionele waarden, terwijl journalisten zich aan de andere kant aanpassen aan de veranderende mediacultuur (Deuze, 2005).

Er zit veel toewijding in het werk van een onderzoeksjournalist en de drijfveer of het belangrijkste doel van deze journalisten is dan ook niet het behalen van winst (Houston, 2010). Stray (2019) noemt als belangrijk kenmerk van onderzoeksjournalistiek dat de onderwerpen vaak sociaal-politiek gericht zijn. Wanneer een journalist een politiek onderwerp aansnijdt worden de informatie en de bronnen eerst uitvoerig gecontroleerd en gevalideerd. De journalist heeft namelijk het overzicht over wat er binnen de politiek gebeurt (Casero-Ripollés et al., 2014). Daarnaast is het de

taak van de media om politieke activiteiten te overzien en fouten, ongerechtigheid en misbruik van macht te rapporteren (Casero-Ripollés et al., 2014). Hierdoor verdedigen de journalisten het algemeen belang van het publiek (Casero-Ripollés et al., 2014; Deuze, 2005). Journalisten dienen dan als waakhond om de belangen van het publiek te behartigen maar moeten tegelijkertijd het respect behouden van de macht; politieke en economische elites, want die vormen een belangrijke bron van informatie (Casero-Ripollés et al., 2014). Daarnaast stelt Stray (2019) dat onderzoeksjournalistiek misschien wel een van de meest effectieve journalistieke vormen is om zaken als corruptie en misstanden in de samenleving aan het licht te brengen.

2.2. De lineaire radio en podcasts

2.2.1. Radio

Radio werd laat in de jaren 1890 ontwikkeld als een “point-to-point” communicatiesysteem waarnaar mensen konden luisteren (Berry, 2006, p.147). De radio-industrie is aanvankelijk begonnen met het aanbieden van specifieke content door middel van podcasting (Sellas & Solà, 2019). Langzamerhand werd het medium verder ontwikkeld zodat het mogelijk werd om behalve met elkaar te praten, ook tegen de massa te praten (Berry, 2006). De radio-industrie is een culturele industrie die gekarakteriseerd wordt door een continue distributie- en productiestroom (Sellas & Solà, 2019). Er werd in eerste instantie snelle, actuele en korte inhoud verspreid via de radio (“flow model”, p.67), maar de digitalisering heeft ertoe geleid dat het flow model en het “stock programming model” meer met elkaar verweven zijn. De radio-industrie is steeds vaker gebruik gaan maken van het “stock programming model” waarbij een opgestelde catalogus en nauwkeurige planning van content een belangrijke rol spelen (Sellas & Solà, 2019).

De evolutie van het internet en digitalisering hebben ertoe geleid dat de radio-industrie genoodzaakt werd om nieuwe productie, distributie en commerciële strategieën op te zetten. Podcasts werden in eerste instantie, halverwege jaren 90 tot begin 2000, door de radio-industrie gebruikt als distributie tool (Sellas & Solà, 2019). De afgelopen jaren worden podcasts echter voornamelijk gebruikt om nieuwe content aan te bieden door zowel de radio-industrie als onafhankelijke journalisten en podcastmakers, een alternatieve vorm van radio (Cwynar, 2015; Sellas & Solà, 2019).

2.2.2. Podcast

Brouwers en Hartog (2019) beschrijven podcasting als een techniek, medium of beweging die rond het jaar 2004 begon in Amerika. Podcasts werden in het begin, ongeveer 15 jaar geleden, gezien als een experiment voor de radio (Sellas & Solà, 2019). Podcasts werden gezien als een

technologische tool en distributie medium zonder duidelijke strategie terwijl de bestaande radiostations hun bestaande model voor het maken van radio behielden (Sellas & Solà, 2019).

Volgens Brouwers en Hartog (2019) zijn podcasts officieel doorgebroken in Nederland in september 2018. Niettemin zijn er wel meerdere podcasts in Nederland die al langer lopen, zoals *Tech45* die begon in 2009 en de *Appels en Peren Show* begon in 2011 (Brouwers & Hartog, 2019). Volgens Lindgren (2016) worden podcasts ook wel gezien als een vernieuwde versie van lineaire radio broadcasting omdat podcasts nieuwe businessmodellen hebben en zich begeven in een nieuw (digitaal) journalistiek ecosysteem. Een podcast kan als volgt gedefinieerd worden:

The term 'Podcast' is used as an over-arching term for any audio-content downloaded from the internet either manually from a website or automatically via software applications. (...) I define Podcasting as 'media content delivered automatically to a subscriber via the Internet'. (Berry, 2006, p. 144).

Podcasts zijn onder andere een vernieuwend medium omdat het gebruik maakt van technologie waar niemand de baas over is (Berry, 2006). Hierdoor is iedereen vrij om te luisteren of content te creëren waardoor podcasts zich onderscheiden van media met het traditionele gatekeeper model (Berry, 2006). Podcasting wordt door Berry (2006) ook wel gezien als een vorm van broadcasting. Podcasting is een vorm van horizontale media, dat betekent dat producers consumenten zijn en consumenten worden producenten en zij gaan met elkaar in gesprek (Berry, 2006). Er is geen sprake van hiërarchie binnen podcasting want podcastmakers steunen elkaar en promoten het werk van elkaar en leggen ook uit wat ze doen (Berry, 2006).

Berry (2006) stelt dat er volgens een onderzoek van Pew Internet Research in maart in 2005 ongeveer 6 miljoen mensen in de VS waren die podcasts (audio content) hadden gedownload. Berry (2006) stelt dat volgens Forrester Research in 2010 ongeveer 12.3 miljoen huishoudens naar podcasts zouden luisteren. Podcasts worden ook wel "radiogenic" of "radioesque" genoemd en de karakteristieken van podcasting worden in het beginstadium dan ook herkend als "radio-ness" en "radio-like" (Berry, 2006, p.155; Cwynar, 2015, p.194).

Aanvankelijk werd podcasting gezien als een nieuwe fase van de technologische evolutie van de radio als medium, maar na verloop van tijd is het duidelijk geworden dat podcasting meer betekent dan maar gewoon een medium om audio-content te leveren (Sellas & Solà, 2019). Podcasting heeft namelijk een hele nieuwe *audio sphere* gegenereerd die gekenmerkt kan worden door de diversiteit aan aanbieders, onderwerpen en functies van het medium (Sellas & Solà, 2019). Sellas en Solà (2019) geven in hun artikel meer inzicht in hoeveel podcasts en wat voor podcasts geproduceerd worden voor een Spaans podcast medium. 27% van alle podcasts op het medium zijn

journalistieke podcasts, dit is de tweede grootste categorie (Sellas & Solà, 2019). De grootste categorie is entertainment met 44% (Sellas & Solà, 2019).

De groei van MP3-spelers en soortgelijke mobiele apparatuur en software heeft voor nieuwe kansen gezorgd voor de ‘amateurradio’ en het heeft de dynamiek van luisteren en het produceren van content veranderd (Berry, 2006; Cwynar, 2015; Sellas & Solà, 2019). Sellas en Solà (2019) geven aan dat podcasting in een tweede fase is terechtgekomen, een heel nieuwe fase, waarin podcasting een medium is geworden voor commerciële productie en massaconsumptie. Daarnaast gaat de evolutie van de podcastecologie razendsnel en krijgt het steeds vaker academische belangstelling (McHugh, 2016b). Verschillende aspecten die met deze evolutie te maken hebben zijn technologische, creatieve en economische motieven (Sellas & Solà, 2019). De groei van smartphones hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van podcast netwerken. Daarnaast heeft het succes van crowdfunding campagnes en onafhankelijke podcastmakers waarvan vele voorheen bij de radio werkzaam waren, ook bijgedragen aan de evolutie (Sellas & Solà, 2019). Verder zijn er meerdere podcasts apps ontwikkeld, de persoonlijkheid van de podcastmaker die in een podcast naar voren komt is belangrijk en het wordt gezien als een sociaal medium, dat audio, web en mobiele technologie samenbrengt (Berry, 2006; Sellas & Solà, 2019). Dit zijn nog meer redenen waarom meer onderzoeksjournalisten het medium gebruiken voor hun werk en waarom het aantal luisteraars is gegroeid.

McHugh (2016b) stelt dat podcasts aan de ene kant kunnen worden gezien als een verder ontwikkelde vorm van literaire journalistiek. Het is een poëtisch of verhalend audiogenre dat al in Europa is gevestigd en vormgegeven is door “New Journalism” uit de jaren 60 en 70 (McHugh, 2016b). Podcasts bevatten kwaliteiten zoals meeslepende reportages, scènes, die suggestief zijn geschreven vanuit een subjectief standpunt (McHugh, 2016b). Suggestief geschreven podcasts houden in dat deze gedachten of beelden oproepen bij de luisteraar. Aan de andere kant, stelt McHugh (2016b), groeien goedkoop geproduceerde podcasts waarbij journalisten aan de haal gaan met uiteenlopende onderwerpen.

Het is mogelijk om met podcasts meer te experimenteren met het type format dan bij lineaire radio, zoals met storytelling bijvoorbeeld (McHugh, 2016). Storytelling is een narratieve techniek waarbij verhalen worden verteld, via tekst, beeld of audio (Reinders, 2011). Deze techniek kan worden beschouwd als een van de oudste vormen van educatie (Reinders, 2011) en wordt toegepast in journalistiekverhalende podcasts. Verhalen helpen namelijk om dingen beter te begrijpen en onthouden (Reinders, 2011). Podcasts kunnen naast een bron van vermaak dan ook gezien worden als educatief en informatief (Frery, 2017; Jham et al., 2007). In een pedagogische context hebben podcasts bovendien voordelen in een digitale omgeving, omdat er geleerd kan worden door te luisteren (Cebeci & Tekdal, 2006; Huntsberger & Stavitsky, 2006; Mou & Lin, 2015).

Podcasts bieden nieuwe mogelijkheden voor het uiten van creativiteit, samenwerken en onafhankelijk leren (Carvalho et al., 2009). Podcasts lopen voorop wat betreft het aanbieden van content (Lindgren, 2016). Storytelling in podcasts is de perfecte methode om persoonlijke ervaringen te vertellen en met luisteraars te delen (Lindgren, 2016). Julie Shapiro, CEO van podcastnetwerk “Radiotopia”, legt uit dat de podcastmaker op een nieuwe manier een relatie opbouwt met luisteraars (McHugh, 2016b). Verhalen via podcasts worden beleefd door middel van geluiden en gesproken woorden die als het ware in het oor worden gefluisterd, waardoor het ervaren kan worden als intiem en persoonlijk (Berry, 2016; Lindgren, 2016). Dit creëert een band tussen de personages in het verhaal en de luisteraar (Lindgren, 2016). Succesvolle podcasts hebben het vermogen om emotie over te brengen op de luisteraars en naast empathie op te roepen verbeeldingskracht en intimiteit creëren (McHugh, 2016b). Wanneer een podcastmaker deze aspecten benut wordt de podcast een enorme kracht voor sociale verbintenis en betrokkenheid (McHugh, 2016b).

Broadcast radio valt in de categorie “push” medium en podcasts worden ook wel tot het “pull” medium gerekend, of “participatory media” (Berry, 2006; Markman, 2011). Wanneer luisteraars voor content kiezen om te luisteren of op te abonneren wordt deze content aangeboden door “pushed” mechanismes en de luisteraar kiest dan uiteindelijk zelf wat hij/zij afspeelt (“pull”) (Berry, 2006, p. 156). Dit houdt in dat luisteraars meer actief zijn in het proces van het selecteren en plannen van content beluisteren waarbij ook sprake kan zijn van een emotionele investering in het proces (Berry, 2016; Markman, 2011). Hiermee behoren podcasts behoren tot gepersonaliseerde media (Berry, 2016; Markman, 2011). Dit verschilt van de lineaire radio omdat de luisteraar van de lineaire radio naar lineaire narratieve verhalen luistert en zij daarmee gezien worden als een passieve consument (Russ, 2010).

De populariteit van podcasts trekt een hele nieuwe generatie luisteraars aan die normaal gesproken niet naar de radio luisteren (Berry, 2016). Voor de jongere generatie is het belangrijk dat zij zelf kunnen kiezen waar zij naar willen luisteren en dat waar zij naar luisteren niet wordt onderbroken door reclames (Albarran et al., 2007). Bij de lineaire radio wordt dit voor hen bepaald. Hierdoor gaat de voorkeur bij de jongere generatie uit naar online applicaties zoals muziek en podcast-apps in plaats van lineaire radio. Nieuwe audiomiddelen, zoals podcasts, kunnen diverse luisterervaringen bieden en meer voldoening geven dan de lineaire radio dat kan (Albarran et al., 2007). Cwynar (2015) stelt dat podcasts beter verstaanbaar en begrijpelijk zijn voor het publiek dan de radio. Met het publiek worden hier met name het jongere technologisch georiënteerde publiek bedoeld. Podcasts worden in meerdere wetenschappelijke artikelen beschreven als toegankelijk, draagbaar (portable), herkenbaar en concreet (Cwynar, 2015). Daarnaast produceren podcasts voornamelijk “user-generated content”, wat aantrekkelijk is voor het publiek (Cwynar, 2015, p.196).

Als laatste is het voor gebruikers mogelijk om naar podcasts te luisteren waar en wanneer zij willen zoals tijdens het hardlopen, wandelen, op de bank of tijdens het sporten.

2.2.3. Overeenkomsten en verschillen tussen radio en podcast

Van origine werden podcasts dus geproduceerd voor de radio en kunnen daarom dan ook met radio vergeleken worden (Berry, 2016). Zowel radio als podcasts zijn 'blinde' media waarbij de luisteraar zich actief betrokken voelt omdat het puur audio is en de luisteraar zelf beelden kan vormen, wat een soort intimiteit tussen luisteraar en maker creëert (Berry, 2006). De kwaliteit van de podcast en radio zorgt ervoor dat zowel individuen als groepen bereikt worden (Berry, 2006). Podcasts zijn net als de lineaire radio van origine een audio-ervaring (Berry, 2016; Rajic, 2013). Podcasts en radio hebben meerdere overeenkomsten, behalve het auditieve karakter, worden podcasts net als radioprogramma's gedistribueerd (Sellas & Solà, 2019). De essentie van een podcast is dat er digitale audio content wordt gecreëerd voor een publiek dat hiernaar kan luisteren wanneer, waar en hoe zij dat willen (Anderson, 2010; Jham, Duraes, Strassler & Sensi, 2007; Mou & Lin, 2015).

Podcasting mag dan wellicht ontstaan en beïnvloed zijn door de radio, het zijn echter twee verschillende mediums. Naast de overeenkomsten beschikt podcasting over eigen unieke karakteristieken, praktijken, culturen, instituties en distributiesystemen (Sellas & Solà, 2019). Daarnaast heeft podcasting volgens Sellas en Solà (2019) niet alleen in het verlengde van de radio-industrie en amateur podcasting een groei doorgemaakt, maar ook in de wereld van educatie, marketing, kunst, PR en onderzoeksjournalistiek. Daarnaast schrijft Berry (2006) dat steeds minder jonge mensen (15-24 jaar en jonger) naar de radio luisteren en zij eerder naar podcasts luisteren via een mobiel apparaat. Het feit dat podcasts op veel verschillende apparaten en met of zonder internet (omdat afleveringen te downloaden zijn) te luisteren zijn maakt het aantrekkelijker voor luisteraars (Berry, 2006). Podcast is een medium dat audio- of visuele content aanbiedt dat wordt aangeboden via een online netwerk, het internet, en waarnaar geluisterd kan worden via de mobiele telefoon, laptop, etc. (Ebner, 2007; Rajic, 2013). De luisteraar heeft de mogelijkheid om zich op een podcast te abonneren (Ebner 2007; Rajic, 2013).

Technologie is een belangrijke rol gaan spelen in de journalistieke wereld. Podcasts kunnen dan ook op meerdere mediakanalen worden beluisterd zoals via de computer en websites, via verschillende apps op de telefoon of andere mobiele apparaat. Het is dan ook mogelijk om podcasts op multimedia te luisteren.

2.3. Journalistiekverhalende podcasts en narratologie

In onderzoeksjournalistiek wordt gebruik gemaakt van specifieke bronnen, methodes en technieken (Piccavet, 2014). Onderzoeksjournalistiek is een tijdrovende journalistieke vorm waarin onderzoeksjournalisten de waarheid over een onderwerp proberen te ontrafelen en eventuele fouten hierover identificeren, in welke media dan ook (De Burgh, 2008). Journalistiekverhalende podcasts zijn een geschikt medium voor onderzoeksjournalistieke producties. Journalisten kunnen met dit format meer diepgang geven aan een nieuwsverhaal, dat zich bijvoorbeeld afspeelt op maatschappelijk gebied waarbij verhalen en informatie worden geverifieerd (Frary, 2017). Journalistiekverhalende podcasts worden namelijk geproduceerd door een professioneel team van (onderzoeks)journalisten, producers, geluidsmensen en editors. Podcasting biedt kansen voor nieuwe journalistieke audioverhalen en -benaderingen (Sellas & Solà, 2019). Onderzoek naar documentaires en speelfilms heeft volgens Sellas en Solà (2019) aangetoond dat podcasting de evolutie van het audio storytelling genre beïnvloedt. Journalistiekverhalende podcasts komen dan ook regelmatig terug in de onderzoeksjournalistiek.

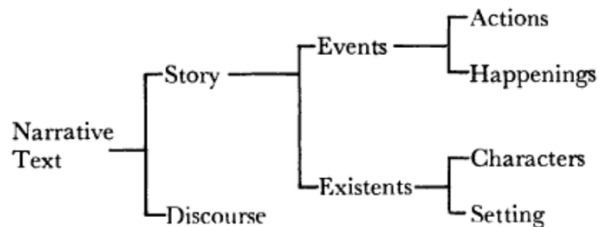
Bovendien is het voor onderzoeksjournalisten makkelijker om een gevoel van empathie te creëren tussen het publiek en de personages waarover de podcast gaat door middel van journalistiekverhalende podcasts, waardoor dit sneller kan leiden tot het beïnvloeden tot actie en betrokkenheid vanuit het publiek (Boiling, 2019; Lindgren, 2016; Sillesen, Ip & Uberti, 2015). Daarnaast biedt dit journalisten de kans om hun beroep op diverse wijze uit te oefenen. In journalistiekverhalende podcasts hebben journalisten een sterke persoonlijke rol doordat zij op een informele wijze en in de vorm van een gesprek een verhaal kunnen vertellen (Lindgren, 2016). Lindgren (2016) en Sellas en Solà (2019) stellen dat journalisten redelijk vrij zijn van beperkingen van broadcasting en schema's in podcasting en dat hierdoor het persoonlijke narratieve journalistieke genre als nieuwe culturele vorm een kans krijgt. In het onderzoek van Sellas en Solà (2019) naar podcasting in Spanje, worden podcasts gemarkeerd als journalistiek wanneer de podcastmaker persoonlijk betrokken is als maker en net als verslaggevers ervaringen delen of verhalen op een narratieve manier benadert.

De aard van podcasting zorgt er ook voor dat podcastmakers (onderzoeksjournalisten) diepgaande verhalen kunnen vertellen bij het onderzoeken en produceren van journalistiekverhalende podcasts (Sellas & Solà, 2019). De groei van persoonlijk verhalende audiojournalistiek kan worden gezien als een upgrade of metamorfose van het radioformat (McHugh, 2016b; Sellas & Solà, 2019). Podcasting heeft de manier van productie en de verwachtingen van luisteraars veranderd door deze opkomende vorm van journalistiek te introduceren (McHugh, 2016b; Sellas & Solà, 2019). De redenen waarom verhalen worden verteld

maken onderdeel uit in het begrijpen hoe mensen verhalen en andere vormen van discoursen herkennen (Stein, 1989). Voor het vertellen van een verhaal zijn narratieve technieken (storytelling) nodig. De narratieve technieken en de rol van de verteller worden door Holstein en Gubrium uitgelegd als: “narratives do supply more than simply what happened, expressing the narrator’s emotions, attitudes, beliefs, and interpretations. If narrators are the key figures, their accounts are informed as much by extra-individual forces as they are by personal experience” (2012, p. 6).

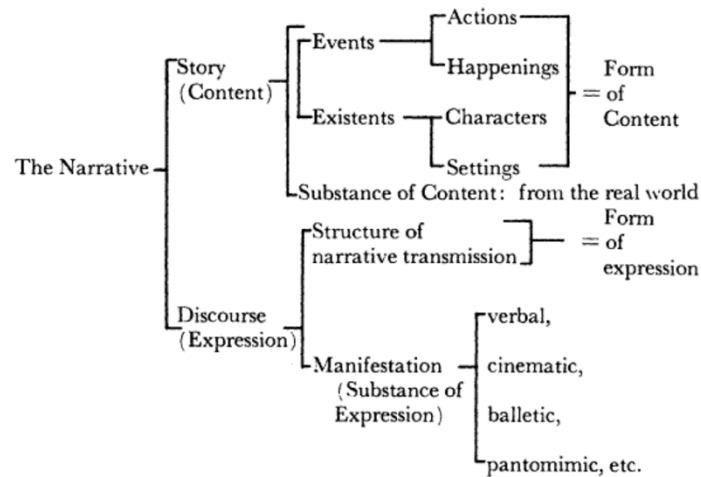
2.4. Narratief en storytelling

Volgens Riessman en Speedy (2007) bestaat er geen simpele, enkele definitie van narratief die de gehele betekenis omvat. Narratief wordt dikwijls gedefinieerd en geassocieerd met verhaal (Riessman & Speedy, 2007). Een verhaal is onder andere een middel om anderen te informeren of te instrueren. Elk narratief bestaat uit twee delen, namelijk: een verhaal, bestaande uit de inhoud, acties en gebeurtenissen, de personages, settings en objecten die een rol spelen in het verhaal. Het tweede deel bestaat uit een discours, ook wel de expressie genoemd, de middelen waardoor de inhoud gecommuniceerd wordt, oftewel de set van actuele narratieve statements (Chatman, 1975). De theorie hierachter is dat het verhaal het ‘wat’ vertelt en de discourse vertelt het ‘hoe’ (Chatman, 1975). De volgende afbeelding geeft het weer:

Afbeelding 1. De opzet van een narratieve tekst (Chatman, 1975, p.295).

Elk narratief heeft eigen significante elementen, ook wel “story-elements”, maar deze elementen zijn niet de woorden, afbeeldingen, gebaren, maar gebeurtenissen, situaties en gedragingen die geuit worden door woorden, afbeeldingen of gebaren (Chatman, 1975, p.296). Het narratieve discours kan op verschillende manieren worden overgebracht op het publiek, namelijk: verbaal, beeldend, muzikaal, acties, pantomimisch en meer (Chatman, 1975). Door middel van bepaald taalgebruik kan dus een narratief neergezet worden en op verschillende manieren overgebracht worden op het publiek (verschillende doelgroepen) (Chatman, 1975). Het taalgebruik draagt bij aan de manier van communiceren en de expressie, hoe bijvoorbeeld een onderzoeksjournalist als maker van een podcast het verhaal wil laten overkomen op het publiek/ de luisteraars (de doelgroep). Hieronder een diagram uit de theorie van Chatman (1975) waarin het volledige narratief met zowel de content als discours zijn afgebeeld:

Afbeelding 2. Gedetailleerde opzet van een narratieve tekst (Chatman, 1975, p.300).

Om het concept narratief te begrijpen is het belangrijk dat er onderscheid kan worden gemaakt tussen het verhaal (de inhoud) en het discours (de manier waarop de verhaalinhoud wordt ‘verteld’). Deze samen maken het narratief volledig. Daarnaast wordt er door, in dit geval onderzoeksjournalisten die podcasts maken, aandacht besteed aan het selecteren van een narratieve elementen, ook wel het “framen” van het verhaal. Er wordt zorgvuldig geselecteerd welke aspecten en gebeurtenissen er wel worden verteld en welke niet (Chatman, 1975). Dit bepaalt het verhaal en daardoor de uiteindelijke podcast. Over elke keuze moet nauwkeurig nagedacht worden. Welk taalgebruik een narrator of verteller kiest heeft invloed op het verhaal en hoe het verhaal en de boodschap worden overgebracht en begrepen (Chatman, 1975).

De meest basale narratieve vorm is een klassieke verhaalstructuur. Een klassieke verhaalstructuur heeft een bepaalde vorm, namelijk: een begin, een midden en een eind. Het plot, de structuur en organisatie van het verhaal, in een klassieke verhaalstructuur bestaat uit ten eerste de expositie van het verhaal. Dit is het begin van het verhaal waarin het conflict, de personages en de setting worden geïntroduceerd. Ten tweede de opbloeiende acties (*rising action*), dit zijn gebeurtenissen die plaatsvinden voordat de climax plaatsvindt waarbij personages proberen om problemen op te lossen maar falen. Ten derde de climax, dit is het ommekeer punt wanneer de belangrijkste actie of de meeste spanning plaatsvindt. Ten vierde de dalende actie (*falling action*) waarbij acties en gebeurtenissen gebeuren na de climax. Ten vijfde het slot (*resolution*), ook wel het einde van het verhaal waarbij de conflicten of problemen worden opgelost (Mou, Jeng & Chen, 2013).

Bovendien mogen de personages niet ontbreken in het narratief. Wester en Weijers (2006) citeren Egri (1960): ‘character creates plot’ (p.163). In een verhaal wordt een personage geconfronteerd met een concreet probleem dat hij of zij dan probeert op te lossen. Het

hoofdpersonage ontwikkelt in het verhaal specifieke doelen die zijn geworteld in de sociale situaties. Personages jagen doelstellingen na en komen daardoor in conflict met andere personages, zichzelf of externe omstandigheden. Door de obstakels die een personage moet overwinnen komt het psychologische karakter van de personage naar voren. Doelstellingen zijn vaak concreet aan bepaalde personages aan te wijzen. Achter de doelstellingen schuilen weer abstracte doelstellingen en drijfveren. Lezers kunnen zich door middel van deze principes in de personages verplaatsen om de bedoelingen van de personages te begrijpen en de handelingsstrategie te doorzien (Wester & Weijers, 2006).

Anderson (2010) beschrijft de volgende vijf belangrijke elementen van storytelling: interactief, gebruik van woorden, gebruik van acties, presenteert een verhaal en het moedigt een actieve verbeelding van de luisteraars aan. Een ander belangrijk aspect van storytelling is de rol van het educatieve aspect, waardoor het goed past bij onderzoeksjournalistiek. Andere functies van storytelling zijn de nadruk leggen op emoties in een verhaal, uitleg geven en het informeren over historische en maatschappelijke informatie aan het publiek (Anderson, 2010). De onderwerpen in de onderzoeksjournalistiek kunnen vanuit de actualiteit komen, deze journalistiek gaat dieper op het onderwerp in dan snelle journalistiek. Hierdoor past storytelling goed bij onderzoeksjournalistiek en sluit het aan als methode om een verhaal neer te zetten of te vertellen.

Storytelling kan zowel formeel als informeel worden toegepast (Anderson, 2010). Er is sprake van formele storytelling wanneer de verteller een specifiek gekozen verhaal vertelt aan een specifiek publiek (Anderson, 2010). Bijvoorbeeld een cabaretier in een theater. Daarentegen vindt informele storytelling dagelijks plaats onder iedereen, zoals bijvoorbeeld het bespreken van de dag tijdens het dineren (Anderson, 2010; Lawrence & Paige, 2016). Iedereen kan dus een informele storyteller zijn, maar niet iedereen kan een formele storyteller zijn. Daarnaast verschillen de vormen waarin storytelling kan worden overgebracht op het publiek, zowel mondeling als schriftelijk (Anderson, 2010). Er wordt door een verteller op creatieve wijze een verhaal verteld.

Al eeuwen wordt storytelling gebruikt als een krachtig communicatiemiddel op het gebied van recreatie, entertainment, educatie en om culturele kennis over te brengen (Anderson, 2010; Davidhizar & Lonser, 2003; Lawrence & Paige, 2016). Storytelling wordt gezien als een uniek ingrediënt voor de beleving van een mens (Davidhizar & Lonser, 2003). Daarnaast draagt storytelling bij aan het narratief in een podcast omdat het een verhaal aantrekkelijker maakt (Davidhizar & Lonser, 2003). Wanneer er gesproken wordt van storytelling, wordt de term narratief vaak gebruikt (Anderson, 2010). Het narratief is meer dan gewoonweg een verhaal. Een narratief beschrijft een reeks van gebeurtenissen, feiten, etc. in een bepaalde volgorde die allemaal iets met elkaar te maken hebben (Anderson, 2010). Anderson (2010) beschrijft de kracht van storytelling als volgt: "The story in storytelling is alive, changing each time it is told, depending on the teller, audience, the context

and the intent.” (p.8). Een ander belangrijk aspect van storytelling is het aanpassingsvermogen van de verteller wanneer de behoeften en intenties van een verteller of het publiek veranderen (Anderson, 2010). Storytelling is een verbale kunst. Storytelling creëert unieke ervaringen voor zowel de verteller als het publiek (Anderson, 2010). Recentelijk zijn podcasts een belangrijk medium geworden in de wereld van storytelling (Anderson, 2010). Door middel van storytelling wordt de verteller en het publiek met elkaar verbonden door een gedeelde emotionele gebeurtenis te vertellen (Anderson, 2010; Lawrence & Paige, 2016). Het wakkert conversatie en discussies op. De interesse van de luisteraar wordt gewekt doordat er gedetailleerd verteld wordt, wat associaties en feiten tot leven kan brengen doordat deze in persoonlijke scenario's geplaatst worden (Davidhizar & Lonser, 2003).

In podcasts zijn de narratieve elementen die aan storytelling en de beleving van de luisteraar bijdragen muziek en (achtergrond)geluiden. Deze elementen dragen bij aan de beleving van de narratieve structuur en storytelling in het verhaal. De muziek wordt gebruikt om spanningen op- en af te bouwen en cliffhangers aan te kondigen. (Achtergrond)geluiden creëren een sfeer in het verhaal. Door middel van deze elementen kan de luisteraar van de podcast zich beter inleven in het verhaal.

Geschreven journalistiek heeft een andere verhaalstructuur dan podcasts. Hierin verschilt de rol van de onderzoeksjournalist dan ook. In podcasts wordt regelmatig de klassieke narratieve structuur aangehouden met een begin, midden en eind. In een nieuwsverhaal wordt juist vaak de verhaalstructuur van de “inverted pyramid” toegepast (Pöttker, 2003, p.501). De belangrijkste informatie wordt in de eerste alinea van het nieuwsverhaal al vermeld (Emde et al., 2016; Pöttker, 2003). Journalisten doen dit zodat lezers zelf kunnen bepalen of ze verder willen lezen of niet (Pöttker, 2003).

De journalist is niet betrokken bij het verhaal tenzij de journalist persoonlijke oordelen en interpretaties doorvoert in het artikel (Pöttker, 2003). De minst belangrijke informatie wordt vermeld aan het einde van het artikel (Emde et al., 2016; Pöttker, 2003). Dit is een groot verschil met een podcastserie omdat de spanning in podcasts juist zo lang mogelijk wordt vastgehouden, waardoor de belangrijkste informatie pas op het einde wordt verteld. De “inverted pyramid” kan beschouwd worden als de professionele standaard voor het schrijven van nieuwsverhalen in de traditionele journalistiek (Pöttker, 2003). Een narratieve verhaalstructuur met daarin storytelling verwerkt komt nauwelijks voor in traditionele geschreven journalistiek, in tegenstelling tot onderzoeksjournalistiek en podcasts (Emde et al., 2016).

2.5. De rol van de narrator in podcasts

In podcasts speelt degene die het verhaal vertelt, de narrator, een belangrijke rol. Er zijn diverse soorten narrators, in dit geval de auteur van het verhaal tijdens een podcastaflevering (Chatman, 1975). Zo kan er onderscheid gemaakt worden tussen “homodiegetic en heterodiegetic narrators” (Walsh, 1997, p.497). Het verschil hiertussen is de mate waarin de narrator betrokken is bij het verhaal (Walsh, 1997). *Homodiegetic* narrators zijn “first-person narrators” die deel uitmaken van het verhaal. *Heterodiegetic* narrators “third-person narrators” maken daarentegen niet of nauwelijks deel uit van het verhaal (Walsh, 1997, p.497). De functie van de narrator is om het verhaal voor te dragen en feiten te rapporteren, in plaats van als iets dat wordt ingebeeld en zonder onderbouwing verteld wordt (Walsh, 1997).

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen *covert* en *overt* narrators (Chatman, 1980). Ten eerste de *overt* narrator. Een *overt* narrator is betrokken bij het verhaal en heeft een open houding, expressie en emoties (Germain, 2018). Een *overt* narrator kan bijvoorbeeld commentaar geven op wat er in het verhaal gebeurt, wordt verteld of getoond (Peer & Chatman, 2001). *Overt* narrators maken zelf niet per se onderdeel uit van het verhaal of ‘diegese’ die hij/zij vertelt (diegesis: de verteller spreekt uit zijn eigen naam, zonder de illusie te wekken dat iemand anders aan het woord is) (Peer & Chatman, 2001). Dit soort vertellers worden “extradiegetic” genoemd (Peer & Chatman, 2001, p.135). Dit betekent dat de verteller zelf buiten of boven het verhaal staat. Alhoewel dit soort vertellers ook weer wel een van de personages uit het verhaal kunnen zijn. In dit geval is het een ingebed verhaal waarin een personage dat wordt gepresenteerd door de extradiegetic verteller een verhaal vertelt (Peer & Chatman, 2001). Dan is een *overt* narrator een sterk aanwezig personage dat de aandacht van het publiek opeist en op de voorgrond treedt door zijn of haar charisma (Byers, Caltabiano, & Caltabiano, 2011; Germain, 2018).

Ten tweede kan een narrator de *covert* rol innemen. Wanneer er gesproken wordt van een *covert* narrator dan hoort de luisteraar iemand spreken over gebeurtenissen, personages en settings maar deze narrator blijft verder verborgen (Chatman, 1980). De auteur kan ook geheel afwezig zijn in de dialogen (Chatman, 1975). De *covert* narrator kan op indirecte wijze uiten wat een personage vertelt en denkt. *Covert* narrators kunnen zich relatief onzichtbaar en onhoorbaar opstellen wat betreft “verborgen”/“*covert*” taal of afbeeldingen (Peer & Chatman, 2001). Wanneer een narrator, een *covert* rol inneemt vervult hij of zij indirect een rol in het verhaal en is hij of zij indirect aanwezig en niet ‘zichtbaar’ (Byers et al., 2011; Germain, 2018). *Covert* narrators kunnen over het algemeen beschouwd worden als autonoom of zelfs wat meer afstandelijk van het verhaal (Germain, 2018). De *covert* narrator staat in tegenstelling tot de *overt* narrator niet in de spotlight.

Bovendien is het interessant om een vergelijking te maken tussen de betrokkenheid en de persoonlijke rol van de journalist in geschreven traditionele journalistiek en podcasts. In podcasts speelt de journalist een belangrijke rol dat invloed heeft op het verhaal. De journalist heeft in podcasts letterlijk en figuurlijk een belangrijke stem die veel naar voren komt. In een nieuwsverhaal is dat niet. Volgens Emde et al. (2003) is het algemeen bekend dat het niveau van entertainment, spanning en andere empathische gevoelens belangrijke karaktereigenschappen zijn van verhalen. Personages zijn in verhalen met een narratieve structuur juist sterk aanwezig en spelen in een traditioneel nieuwsverhaal maar een kleine rol (Emde et al., 2003). Een hoge intensiteit van emoties die gevoeld en geuit worden tijdens het lezen, luisteren of kijken naar het verhaal dat zich ontvouwt is een kenmerk van effectieve betrokkenheid van de journalist of het publiek (Emde et al., 2003). Het publiek voelt zich dan ook eerder betrokken bij een verhaal met een narratieve structuur, zoals podcasts, dan een traditioneel nieuwsverhaal.

2.6. Cijfers van radio- en podcastluisteraars

Het aantal radio- en podcastluisteraars dragen bij aan het succes van deze media. Zonder de luisteraars zouden er bijvoorbeeld gewoonweg geen podcasts gemaakt worden. De luisteraars zijn wellicht de belangrijkste drijfveer waarvoor radioprogramma's en podcasts geproduceerd worden. Daarom dragen bijvoorbeeld podcastluisteraars bij aan de groei van de populariteit van het medium. Hierdoor is het relevant om in kaart te brengen hoeveel luisteraars er gemeten zijn en waar zij naar luisteren.

Het Nationaal Luister Onderzoek (NLO) is een organisatie in Nederland dat de cijfers van online audiobeluistering van alle zenders in kaart brengt (Nationaal Luister Onderzoek, 2021). Hiervoor werkt zij samen met Triton Digital die door middel van "haar streaming meetservice de industriestandaard biedt voor gevalideerde online audiodata" (Nationaal Luister Onderzoek, 2021, p.2). De kwaliteit voor deze service is gebaseerd op richtlijnen opgesteld door de Media Rating Council (MRC) en het Interactive Advertising Bureau (IAB) (Nationaal Luister Onderzoek, 2021). De cijfers in dit onderzoek van NLO en Triton Digital gaan over het consumeren van live (lineaire) radio door Nederlandse luisteraars in februari 2021 (Nationaal Luister Onderzoek, 2021). Onder "Streaming Audio Standaard" verstaan zij dus live (lineaire) radio en hier vallen podcasts en andere vormen van audio on demand luisteren (audioprogramma's die lineair zijn uitgezonden later beluisteren) niet onder (Nationaal Luister Onderzoek, 2021). In de rapportage zijn 87 radiostations opgenomen.

STATIONS

Positie	Station	Mediabedrijf	Verkoopnetwerk	GAAS Gemiddeld Aantal Actieve Streams	GS Gestarte Sessies (per week)	GA Gemiddelde Afspeelduur (min)
1	538	Talpa Radio	Talpa Network	24.023	2.101.482	115
2	NPO Radio 2	NPO	Ster	23.761	1.953.400	122
3	Qmusic NL	DPG Media	DPG Media	20.152	2.044.321	100
4	Radio 10	Talpa Radio	Talpa Network	16.319	1.276.677	128
5	Sky Radio	Talpa Radio	Talpa Network	13.674	1.072.766	128
6	NPO Radio 1	NPO	Ster	10.786	1.791.096	61
7	NPO Radio 5	NPO	Ster	6.842	574.381	120
8	Veronica	Talpa Radio	Talpa Network	4.911	433.553	115
9	100% NL	RadioCorp	Talpa Network	4.282	375.153	115
10	NPO 3FM	NPO	Ster	3.610	356.414	102
11	Radio 10 60's & 70's hits	Talpa Radio	Talpa Network	3.007	249.713	121
12	SLAM!	RadioCorp	Talpa Network	2.928	370.696	80
13	Sublime	Sublime	Talpa Network	2.618	221.114	119
14	Arrow Classic Rock	Arrow Classic Rock	E Power Audio Sales	2.573	255.201	101
15	NPO Radio 4	NPO	Ster	2.354	260.887	91
16	Qmusic Non-Stop	DPG Media	DPG Media	2.271	275.314	83
17	538 NONSTOP	Talpa Radio	Talpa Network	2.176	176.415	124
18	Radio 10 Non-Stop	Talpa Radio	Talpa Network	2.131	135.190	158
19	Classical	Classical	Talpa Network	2.056	177.250	116
20	KINK	KINK	Talpa Network	1.729	197.842	88
21	Qmusic Foute Uur	DPG Media	DPG Media	1.611	227.467	71
22	Radio NL	Radio NL	E Power Audio Sales	1.463	172.124	86
23	Radio 10 80's hits	Talpa Radio	Talpa Network	1.390	125.397	112
24	Sky Radio Hits	Talpa Radio	Talpa Network	1.240	103.128	121
25	NPO FunX	NPO	Ster	1.237	276.579	45
26	BNR Nieuwsradio	BNR Nieuwsradio	FD Mediagroep	1.197	252.296	48
27	Radio Continu	Radio Continu	E Power Audio Sales	783	85.457	93
28	NPO Radio 2 Soul & Jazz	NPO	Ster	735	61.938	119
29	Sky Radio Lovesongs	Talpa Radio	Talpa Network	701	60.360	116
30	Candlelight	Candlelight	Talpa Network	634	55.378	115
31	Veronica Top 1000 Allertijden	Talpa Radio	Talpa Network	628	47.578	133
32	NPO Sterren NL	NPO	Ster	619	58.500	107

Afbeelding 3. De 32 meest beluisterde radiostations in Nederland in februari 2021 (Nationaal Luister Onderzoek, 2021).

In een artikel van het Nationaal Luister Onderzoek (2019) stelt zij dat er ruim 5 miljoen podcastluisteraars zijn in Nederland. Een kwart van deze luisteraars heeft een abonnement op een of diverse podcasts (Nationaal Luister Onderzoek, 2019). 38% wordt via muziekdiensten beluisterd en 33% wordt via een app of website van een radiozender beluisterd (Nationaal Luister Onderzoek, 2019). Podcasts worden voornamelijk thuis beluisterd, namelijk door 74% en met name in de avonden (Nationaal Luister Onderzoek, 2019).

3. Methode

In deze thesis is het belangrijk om te focussen op het verhaal en het format van de podcasts, de structuur, de rol van de personages, thema's, de spanningsboog en andere narratieve elementen zoals muziek, voice-over en geluid (Holstein & Gubrium, 2012; Pinnegar & Daynes, 2007). Dit hoofdstuk beschrijft op welke manier de data is geanalyseerd. De gekozen methode is de kwalitatieve narratieve analyse. Allereerst is er toegelicht wat deze methode precies inhoudt en wat er door middel van deze methode geanalyseerd kan worden. Daarna is paragraaf 3.1. gewijd aan de dataverzameling. Hierin wordt toegelicht welke data en op welke manier deze data verzameld is. Paragraaf 3.2. gaat over de operationalisering van de methode. Paragraaf 3.3. is gewijd aan het proces van de narratieve analyse. In deze paragraaf komen alle stappen van de methode uitgebreid aan bod die zijn toegepast om de data te analyseren.

De kwalitatieve onderzoeksmethode die is gekozen voor dit onderzoek is de narratieve analyse. De afgelopen jaren heeft narratief onderzoek zich in sociale wetenschappen snel uitgebreid (Holstein & Gubrium, 2012). Er is echter geen onderzoek gevonden waarbij podcasts door middel van een narratieve analyse zijn onderzocht. Hierdoor is er geen direct vergelijkingsmateriaal wat betreft literatuur. Westers en Weijers (2006) hebben de narratieve analyse daarentegen toegepast op sitcoms.

Een sitcom komt van origine uit de Verenigde Staten, is een afkorting voor *situation comedy* en het is een visuele narratieve vorm (Savorelli, 2010). Een sitcom is weliswaar niet hetzelfde als een podcast, maar het is in zekere zin vergelijkbaar. Sitcoms zijn radio- of televisie comedyseries waar in een opeenvolging van afleveringen een cast van continue personages acteert (Savorelli, 2010). De personages verschillen vaak duidelijk van elkaar en zijn door verschillende omstandigheden bij elkaar gebracht (Savorelli, 2010; Wester & Weijers, 2006). Vaak bezetten de personages een vaste en gedeelde omgeving zoals een appartementencomplex of een werkplek. De afleveringen duren meestal een half uur (Savorelli, 2010; Wester & Weijers, 2006). Sitcoms worden doorgaans gekenmerkt door verbale woordwisseling, snel opgeloste conflicten en geïntegreerd gelach en/of applaus van publiek (Savorelli, 2010; Wester & Weijers, 2006).

Een narratieve analyse wordt meestal gebruikt voor het analyseren van geschreven verhalen, series, televisieprogramma's en films (Chatman, 1980b; Wester & Weijers, 2006). De data die wordt geanalyseerd voor deze methode zijn transcripties, volledig uitgeschreven in tekst, van de desbetreffende film, serie of verhalen.

Een verhaal is een middel tot een doel, maar een verhaal heeft ook een bepaalde structuur. Verhalen kunnen mondeling, schriftelijk en/ of visueel worden verteld via diverse mediakanalen. Verhalen worden gebruikt om natuurlijke fenomenen uit te leggen en dominante, sociale en morele

gebruiken in een samenleving over te brengen (Stein, 1982). Verder dienen verhalen als bronnen van historische en belangrijke sociale informatie (Stein, 1982). Daarnaast kan een verhaal zowel dienen als vermaak als informatiebron (Stein, 1982).

In dit onderzoek zijn drie verschillende podcastseries onderzocht. Een serie is een opeenvolging van afleveringen waarin grotendeels dezelfde cast acteren en het verhaal zich in elke aflevering verder ontwikkeld (Savorelli, 2010). In podcasts worden verhalen alleen mondeling verteld. In dit onderzoek is ervoor gekozen om alleen mondelinge podcasts te onderzoeken die gedistribueerd zijn via het podcast medium. Het podcast medium is de drager van het verhaal.

Het verhaalkarakter en de narratieve structuur van de podcasts staan centraal tijdens een narratieve analyse, maar wat er verstaan moet worden onder een narratieve structuur of vorm is niet altijd duidelijk (Wester & Weijers, 2006). Een verhaal is over het algemeen als het ware een verslag van gebeurtenissen die in een bepaalde tijdsvolgorde zijn geordend (Westers & Weijers, 2006). Tegenwoordig wordt ook wanneer iemand spreekt of schrijft als narratief beschouwd (Riessman & Speedy, 2007).

De focus ligt bij deze methode dus op het verhaal in de podcasts. Daarnaast wordt er geanalyseerd hoe de verteller iets vertelt en daarbij gebruikmaakt van bepaalde narratieve elementen om een overtuigend verhaal te vertellen (Riessman, 2005). Deze narratieve elementen zijn zoals eerder uitgelegd in de theorie de muziek en (achtergrond)geluiden. Deze elementen hebben invloed op het narratief. Volgens Pinnegar en Daynes (2007) bestaat er geen unanimititeit over hoe de methode exact moet worden uitgevoerd. Dit maakt de methode sterk omdat het meerdere inzichten en verscheidenheid in ervaringen en verhalen geeft (Pinnegar & Daynes, 2007). Het is daarom belangrijk dat de methodische stappen helder worden uitgewerkt zodat de methode transparant is en nagevolgd kan worden.

Door middel van de narratieve analyse kan de onderzoeksvraag worden beantwoord en kan er geconcludeerd worden op wat voor manier de verhaalstructuur van podcasts bijdraagt aan een voor het publiek aantrekkelijke vorm van onderzoeksjournalistiek. De onderzoeksvraag luidt nogmaals: *Op wat voor manier gebruiken onderzoeksjournalisten storytelling in podcasts om hun onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek?* Daarnaast ook de deelvragen: *1. Door wie wordt het verhaal verteld en in hoeverre is de podcastmaker zelf betrokken bij het verhaal? 2. Wat voor verhaal wordt er verteld? 3. Welke narratieve elementen spelen een rol in de podcasts?*

3.1. Dataverzameling

De dataset in dit onderzoek bestaat uit drie Nederlandse journalistiekverhalende podcasts. De podcasts zijn gekozen door middel van selectieve sampling, de doelgerichte steekproef. De drie

podcasts zijn afzonderlijk van elkaar geanalyseerd en worden uiteindelijk ook met elkaar vergeleken. Er is gekeken naar de onderlinge verschillen en overeenkomsten. De gekozen podcasts moesten aan bepaalde selectiecriteria voldoen.

Allereerst zijn de gekozen podcasts allemaal journalistiekverhalende podcasts, waarvan de volgende vier criteria belangrijk zijn. Het eerste criteria is dat de podcasts geproduceerd zijn door een onderzoeksjournalist, of radiodocumentairemaker. Ten tweede zijn de podcasts in een serie uitgebracht, waarbij er één verhaal wordt verteld door middel van meerdere afleveringen. Ten derde zijn de podcasts Nederlandstalig. Ten vierde is de podcast geproduceerd in opdracht van een Nederlandse publieke omroep. Als laatste moet de omvang van de podcasts bestaan uit minimaal 6 afleveringen met een duur van minimaal 30 minuten. De podcasts die zijn gekozen voor dit onderzoek beschikken over al deze kenmerken en voldoen daarom aan de eisen wat ze journalistiekverhalende podcasts maken.

De drie podcasts die voldoen aan de selectiecriteria in de dataset zijn: *De plantage van onze voorouders* van VPRO, *De brand in het landhuis* van NPO Radio 1 en NTR en *Man en de maan* van NPO Radio 1 en NTR. Daarnaast is er gebruik gemaakt van narratieve technieken (storytelling) in alle podcasts. Hierdoor zijn deze geschikt voor het huidige onderzoek. Alle afleveringen van de drie podcasts zijn volledig getranscribeerd. De podcasts zijn beschikbaar op de 'Podcasts' app van Apple, deze app is beschikbaar in de app store van Apple. Daarnaast zijn deze podcasts ook te beluisteren via de website van de VPRO en de NPO. Deze drie podcasts zijn gekozen voor het onderzoek in deze thesis omdat alle drie de podcasts in het narratief zowel verschillen als overeenkomsten hebben.

Verder is er gekozen om deze drie verschillende podcasts te analyseren waar verschillende vormen narratief in voorkomen. De podcast *De plantage van onze voorouders* heeft een persoonlijke invalshoek van een historisch verhaal waarin de journalist (de podcastmaker) persoonlijk is betrokken bij het verhaal. In deze podcast onderzoekt journaliste Maartje Duin haar familiegeschiedenis en sporen van het slavernijverleden in haar familie. De journalist (podcastmaker) van *De brand in het landhuis* heeft een indirecte band met het onderwerp. De podcast valt in de culturele en criminologische sector. Deze podcast gaat over het mysterie rondom de brand van het landhuis van grootgrondbezitter Ewald Marggraff. Deze man bezat naast ontzettend veel grond ook een kunstcollectie van meer dan 500 schilderijen en had vermoedelijk een vermogen van 160 miljoen euro. Maar na de brand en de dood van Ewald is hier geen spoor meer van te vinden. Deze podcast is gemaakt omdat hij een fascinatie heeft met het onderwerp en in zijn jeugd in het gebied woonde waar het mysterie heeft plaatsgevonden. In de podcast *De man en de maan* heeft de documentairemaker en wetenschapsjournaliste (de podcastmaker) Saar Slegers de personages jarenlang gevolgd om de podcast te kunnen maken en is daardoor ook meer betrokken bij het verhaal. De podcast gaat over sterrenkundige Marc Klein Wolt en zijn missie naar de maan. Marc

gaat in zee met China om zijn droom om naar de achterkant van de maan te gaan te verwezenlijken. Dit brengt echter meerdere uitdagingen met zich mee en is een ware race tegen de klok. Verandert zijn droom in een nachtmerrie of is het een succes? In alle drie de podcasts hebben de journalisten op ene of andere manier een persoonlijke rol.

3.2. Operationalisering

In het eerste deel van het onderzoek zijn alle afleveringen van de verschillende podcasts volledig beluisterd en getranscribeerd in een Word-document, dit zijn in totaal 22 afleveringen. De transcripties zijn opgedeeld in verschillende kleuren. Wanneer de verteller aan het woord is heeft de tekst een rode kleur gekregen. De gesprekken tussen personages hebben een groene kleur gekregen en de narratieve elementen zijn geel gemarkeerd. De 22 afleveringen hebben geresulteerd in 321 pagina's transcript.

In het tweede deel van het onderzoek is de kwalitatieve narratieve analyse uitgevoerd. Tijdens de narratieve analyse is er gekeken naar drie verschillende elementen. Ten eerste de hoofdpersonages en de podcastmaker. Wie is de podcastmaker en waarom is het verhaal geproduceerd. Daarnaast is er geanalyseerd wie de hoofdpersonages zijn, wat de verhoudingen zijn tussen verschillende personages en de rol die zij hebben in het verhaal. Het tweede element is de verhaalstructuur, bijvoorbeeld de setting, het probleem, het besluit en de oplossing. Hierbij is ook naar de chronologische volgorde gekeken, dus hoe gebeurtenissen elkaar opvolgen, ook wel het plot. Het laatste element dat is geanalyseerd zijn de narratieve elementen zoals het gebruik van muziek en (achtergrond)geluiden (Dumitrica & Pridmore, 2019).

Volgens Wester en Weijers (2006) zijn er vier principes belangrijk tijdens het uitvoeren van een narratieve analyse, waarvan er in dit onderzoek drie principes zijn toegepast. Aan deze methode is een eigen invulling gegeven. Ten eerste zijn de podcastmaker en de hoofdpersonages geanalyseerd. De personages dragen de verhalen omdat zij gebeurtenissen veroorzaken door bepaalde handelingen te verrichten. Ze streven bepaalde doelen na, komen in conflict met andere personages en moeten obstakels overwinnen (Wester & Weijers, 2006). In de analyse is gekeken naar wat voor soort personages in het verhaal voorkomen en wat hun rol in het verhaal is. Er is onderscheid gemaakt tussen de podcastmaker als personage en de andere hoofdpersonages. De overige personages zijn niet meegenomen in de analyse. In appendix B zijn tabellen opgesteld waar alle personages die voorkomen in de podcasts in vermeld staan. Daarnaast is er geanalyseerd hoe veel afstand de podcastmaker neemt tot het verhaal.

Personages krijgen te maken met situaties waarin zij keuzes moeten maken wanneer zij met problemen worden geconfronteerd. In deze situaties moeten personages een beslissing maken. Deze

keuze leidt weer tot een nieuw probleem of een verdieping ervan als gevolg. Deze basisstructuur van probleem, keuzesituatie, beslissing en uitkomst/probleemverdieping wordt een *narratieve cyclus* genoemd (Wester & Weijers, 2006). Via de hoofdpersonages worden luisteraars van podcasts geconfronteerd met de problemen, doelstellingen en dilemma's die zij doormaken (Wester & Weijers, 2006). Zowel de doelstellingen als de abstracte doelstellingen van de hoofdpersonages zijn in kaart gebracht. Per podcast is er schematisch in een tabel weergegeven wie de hoofdpersonages zijn, wat de relaties zijn met de podcastmaker en in welk domein deze relatie zich bevindt met daarbij een quote uit de transcripties als voorbeeld.

Ten tweede is de verhaalstructuur per podcast geanalyseerd. Allereerst is er beschreven welke verhalen worden verteld in de podcasts door de podcastmaker. Hierbij is de rode draad in het verhaal toegelicht waaruit blijkt wat belangrijke motieven zijn voor het produceren van de podcasts. In de analyse is gekeken naar de podcasts waarbij de onderzoeker aantekeningen heeft gemaakt over achtereenvolgende scènes. Een belangrijk aspect waarnaar gekeken is zijn de dialogen en de rol van de podcastmaker als verteller. Hierbij is er vastgesteld en vergeleken of de verhaalstructuur een chronologische volgorde aanhoudt of dat er bijvoorbeeld flashbacks voorkomen. Een verhaal met een chronologische volgorde heeft een begin, midden en eind. Hierdoor wordt er duidelijk welke verhaalstructuren de podcasts hebben.

Ten slot zijn de narratieve elementen geanalyseerd. Voor dit principe zijn twee belangrijke elementen toegelicht. Het gaat het om de rol van de muziek en de rol van (achtergrond)geluiden in de podcasts. Het is voornamelijk relevant om de muziekgenres toe te lichten en wanneer of waarvoor deze zijn ingezet. Muziek kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor het aankondigen van cliffhangers en het vasthouden van spanningsbogen. De rol van (achtergrond)geluiden leveren een belangrijke bijdrage aan/voor de manier waarop storytelling voorkomt in de podcasts. Beide elementen zijn geel gemarkeerd in de transcripties.

Door middel van de narratieve analyse wordt daarom onderzocht op wat voor manier onderzoeksjournalisten storytelling gebruiken in podcasts om hun onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek. Hierna zijn de analyses per podcast vergeleken met elkaar om te ondervinden in hoeverre er sprake is van een overeenkomstige verhaalstructuur.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten die zijn voortgekomen uit de kwalitatieve narratieve analyse geanalyseerd. Door middel van deze analyse zijn de onderzoeksvraag en deelvragen beantwoord: *Op wat voor manier gebruiken onderzoeksjournalisten storytelling in podcasts om hun onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek?*

De resultaten van het onderzoek worden verder in dit hoofdstuk toegelicht aan de hand van een paragraaf over de personages in de podcasts, waarvoor de methode van Wester en Weijers (2006) als leidraad is gebruikt. Hierna volgt een paragraaf over de verhaalstructuur van de podcasts en als laatste een paragraaf waarin de narratieve elementen uit de podcasts worden toegelicht. Deze verschillende elementen worden geïllustreerd door voorbeelden uit de transcripties van de podcasts. Deze opzet wordt gehandhaafd omdat de podcasts *De plantage van onze voorouders*, *De brand in het landhuis* en *De man en de maan* op deze manier afzonderlijk van elkaar worden geanalyseerd maar ook met elkaar vergeleken kunnen worden. In het vervolg van deze thesis worden de podcastnamen afgekort tot *De plantage*, *De brand* en *De man*.

In de eerste paragraaf, de personages, wordt antwoord gegeven op de eerste deelvraag: *Door wie wordt het verhaal verteld en in hoeverre is de podcastmaker zelf betrokken bij het verhaal?* In de tweede paragraaf, de verhaalstructuur, wordt antwoord gegeven op de tweede deelvraag: *Wat voor verhaal wordt er verteld?* In de laatste paragraaf, de narratieve elementen wordt de derde deelvraag beantwoord: *Welke narratieve elementen spelen een rol in de podcasts?*

4.1. Personages

In deze paragraaf worden de belangrijkste personages en hun rol in het verhaal toegelicht. Er is gekozen om alleen de hoofdpersonage te analyseren omdat zij de grootste bijdragen leveren in het verhaal. Verder worden de verhaallijnen, relaties tot elkaar en tot de podcastmaker en eigenschappen toegelicht. Daarnaast is de podcastmaker geïntegreerd in deze paragraaf want de podcastmaker is tenslotte zelf een belangrijke personage. De rol van de podcastmaker, de afstand die hij of zij heeft tot het verhaal en de eigenschappen worden uitgelegd. In de afstand tussen de podcastmaker en het verhaal zitten namelijk gradaties.

4.1.1. De podcastmaker

Wanneer een onderzoeksjournalist een podcast gaat maken zal deze journalist op voorhand of gedurende het creëren van de podcast moeten besluiten wat voor type verteller hij/zij zal aannemen en welke rol hij/zij zelf in het verhaal zal spelen. Deze beslissingen hebben invloed op hoe de storytelling wordt neergezet en hoe het verhaal wordt overgebracht op de lezer in de podcast.

Eerder in het theoretisch kader zijn verschillende typen vertellers beschreven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen *homodiegetic* en *heterodiegetic* vertellers en *overt* en *covert* vertellers. Het type verteller die de podcastmaker aanneemt bepaalt de mate waarin hij of zij zelf betrokken is bij het verhaal (Walsh, 1997). *Overt* vertellers zijn aanwezig in het verhaal en treden op de voorgrond. Dit type verteller past bij *homodiegetic* vertellers. *Covert* vertellers treden meer op de achtergrond en zijn niet direct betrokken bij het verhaal. Dit type past bij *heterodiegetic* vertellers.

Om te beginnen heeft de podcastmaker in alle drie de podcasts een aanwezige rol. De afstand tussen de podcastmaker en het verhaal verschilt echter per podcast. Er kan gesteld worden dat er twee uiterste zijn, namelijk: 1. In *De plantage* is de podcastmaker Maartje Duin heel erg persoonlijk betrokken bij het verhaal. Maartje Duin is naast podcastmaker en onderzoeker ook een actieve deelnemer van het verhaal. Maartje onderzoekt namelijk haar eigen familiegeschiedenis en wat voor aandeel haar familie heeft gehad in het slavernijverleden. Maartje is dus zelf de hoofdpersoonage in de podcast. In elke aflevering introduceert Maartje zichzelf kort, ze zegt dan alleen: 'Mijn naam is Maartje Duin en dit is aflevering 5: zwart op wit.' De podcastmaker neemt dus drie rollen aan, namelijk als verteller, deelnemer en interviewer. Maartje treedt in de podcast *De plantage* op de voorgrond en neemt het type *homodiegetic overt* verteller in. Het ene uiterste.

Het andere uiterste komt naar voren in *De man*. Podcastmaker Saar Slegers is zelf helemaal niet persoonlijk betrokken bij het verhaal. Saar Slegers is naast podcastmaker en onderzoeker geen actieve deelnemer in het verhaal, maar zij is alleen verteller. Saar volgt namelijk Marc Klein Wolt voor haar onderzoek en zijn droom om een radiotelescoop naar de achterkant van de maan te sturen. Saar neemt minimaal deel in het verhaal. Zij stelt zich in iedere aflevering in het begin kort voor. Dit doet ze elke keer op dezelfde manier nadat de introducerende muziek zich afspeelt: 'Ik ben Saar Slegers en dit is de man en de maan, aflevering 1. Een lift naar de maan.' Saar treedt in de podcast *De man* niet direct op de voorgrond, maar heeft echt de rol van verteller en neemt meer het type *heterodiegetic covert* verteller in.

Er tussenin zit de podcast *De brand*. In deze podcast is Simon Heijmans naast de podcastmaker ook onderzoeker betrokken bij het verhaal, hij neemt dan ook deel in het verhaal. Waar het verhaal over gaat heeft echter verder niks met Simon persoonlijk te maken. De brand die heeft plaatsgevonden in het landhuis van Zionsburg in 2003 heeft vragen opgerakeld bij Simon over wat er nou precies is gebeurd en of de volledige waarheid al boven tafel is. Hij is persoonlijk verbonden aan de plek waar het gebeurd is, namelijk Vught. Simon zijn ouderlijk huis was vlak bij het landhuis gevestigd. Ook Simon introduceert zich aan het begin van iedere aflevering: 'Hallo. Ik ben Simon Heijmans en dit is de brand in het landhuis. Een podcast van Radio 1 en NTR.' De grootste rol die de verteller aanneemt is die van verteller. De podcast bestaat grotendeels uit de verteller die de

lezer meeneemt in het grimmige mysterie. Daarnaast heeft Simon ook de rol van interviewer. Simon treedt in de podcast *De brand* op de voorgrond en neemt het type *homodiegetic overt* verteller in.

In de literatuur is er geen benaming naar voren gekomen waarmee een verteller wordt beschreven die meerdere rollen aanneemt in een verhaal. Uit de hier bovengenoemde resultaten blijkt dat alle drie de podcastmakers wel degelijk verschillende rollen aannemen in de podcasts. Voor dit onderzoek is daarom een nieuwe soort verteller ontwikkeld, namelijk de kameleon verteller. Dit is een verteller die meerdere rollen aanneemt. De verteller past zich aan wanneer hij of zij te maken krijgt met verschillende situaties, personages, omgeving, publiek, verhalen en het medium. Het kan voorkomen dat een verteller zelf deelneemt aan het verhaal en daarnaast bijvoorbeeld ook de rol van interviewer aanneemt naast dat hij of zij de rol van de verteller heeft. In deze analyse wordt duidelijk dat alle drie de podcastmakers Maartje, Simon en Saar verschillende rollen aannemen en zichzelf dus een kameleon verteller kunnen noemen.

Er komen duidelijke verschillen maar ook overeenkomsten naar voren in de eigenschappen van de drie verschillende podcastmakers. Maartje is sociaal sterk en goed met mensen. Daarnaast heeft ze een open blik naar de wereld toe, ze is analytisch sterk en volhardend in het vinden van antwoorden. Simon is nieuwsgierig en dat komt in elke aflevering weer naar voren. Daarnaast is hij empathisch en betrokken maar ook volhardend om zijn doel om het mysterie te ontrafelen. Hij laat zich meeslepen in het onderzoek en emotioneel raken het verhaal en de personages hem. Saar is analytisch sterk en kan goed personen en situaties observeren. Voor het produceren van de podcast heeft Saar Marc jarenlang gevolgd. Saar houdt zich als verteller op afstand en daarom is het lastig om haar persoonlijke eigenschappen goed in kaart te brengen. De eigenschappen van de podcastmakers zijn noodzakelijk voor een goed functionerende onderzoeksjournalist.

Eerder in deze paragraaf is het duidelijk geworden dat alle drie de podcastmakers een verschillende rollen innemen als verteller. Deze rol die wordt ingenomen heeft weer invloed op de manier waarop zij vertellen in de podcast. Hierdoor is de manier van storytelling in de podcasts verschillend. Maartje beschrijft sferen maar treedt niet al te zeer in detail. Simon is emotioneel erg betrokken bij het verhaal en beschrijft alles tot in de puntjes in detail, dit zorgt ervoor dat er minder aan de verbeelding van de luisteraar wordt overgelaten. Saar blijft het meeste op afstand van het verhaal en beschrijft tijdens het vertellen ook sferen, in begrijpelijke taal maar treedt hierbij niet continu in detail.

4.1.2. De hoofdpersonages

De eigenschappen van de hoofdpersonages en podcastmaker worden geanalyseerd want deze maken de karakters en dragen bij aan het neerzetten van een goed verhaal. Daarnaast zullen

ook de verhaallijnen en de relaties tussen de hoofdpersonages en de podcastmakers aanbod komen in de volgende paragraaf. In *De plantage* zijn er vier hoofdpersonages. In *De brand* vijf en in *De man* zijn dit er drie. Het aantal hoofdpersonages verschilt maar weinig tussen de podcasts. Naast deze hoofdpersonages komen er meerdere subpersonages voor maar deze worden niet meegenomen in de analyse. Er is bewust gekozen om alleen de hoofdpersonages te analyseren omdat zij de grootste bijdrage leveren aan het verhaal.

In *De plantage* zijn de personages vooral familie gerelateerd, zowel tot elkaar als de manier waarop zij gerelateerd zijn aan het onderzoek. Het belangrijkste thema in het verhaal is dat de familiegeschiedenis van zowel Maartje als Peggy wordt onderzocht. Dit thema valt onder het domein geschiedschrijving. Daarnaast zijn meerdere hoofdpersonages familie van elkaar, zoals Maartje en haar moeder natuurlijk en Peggy en Jessica zijn nichtjes. Maartje zoekt als eerste contact met Jessica en Jessica besluit deel te nemen aan de zoektocht. Het grijpt haar echter zo erg aan waardoor ze besluit om afstand te nemen van het onderzoek en meer op de achtergrond te blijven. Jessica vertelt Maartje over haar nicht Peggy waarmee Maartje daarna contact zoekt en samen mee de archieven in duikt. Naarmate de afleveringen en het verhaal vorderen wordt hoorbaar dat er een vriendschap ontstaat tussen Maartje en Peggy. Maartje en Peggy gaan elkaar steeds meer vertrouwen waardoor de gesprekken eerlijk en open zijn. Ze ontwikkelen zich tot een steunpilaar voor elkaar.

In *De brand* dienen de personages voornamelijk als informatiebronnen voor Simon. De personages, zoals Frits en Arthur beantwoorden vragen die Simon heeft over de brand in het landhuis en de verdwenen kunst van Ewald Marggraff. Ewald leeft echter niet meer omdat hij is omgekomen op de avond van de brand, maar hij is zelf wel een belangrijke hoofdpersonage in het verhaal. Dit vormt zich doordat Simon de waarheid achter de brand, hoe Ewald is omgekomen en de verdwijning van de schilderijen wil achterhalen. De hoofdpersonages zijn dan ook gerelateerd aan het verhaal als informatiebronnen, om Simon te voorzien van informatie en om te spreken voor en in naam van Ewald. Buiten deze informatieve relatie van de hoofdpersonages met Simon heeft alleen Marion, de eindredacteur, een werkrelatie met de podcastmaker. Marion helpt Simon naast het produceren van de podcast ook mee aan het onderzoek. Hier volgt een stukje uit de transcripties waarin dat duidelijk naar voren komt, vertelt door de verteller: ‘Gelukkig is Marion, de eindredacteur van deze serie echt in het verleden van Loke Marggraff gedoken’. Gesprek - Marion: ‘Het beeld dat ik ervan kreeg was een conservatieve man, conservatief in de zin van behoudzuchtig’.

In *De man* zijn de hoofdpersonages voornamelijk gerelateerd aan de wetenschap en het onderzoek van podcastmaker Saar. De hoofdpersonage van het verhaal is Marc Klein Wolt, de sterrenkundige met zijn missie naar de maan. In deze podcast zijn de meeste personages werkgerelateerd aan Marc en de missie. Deze subpersonages zijn collega’s van Marc en hebben daarbuiten geen relatie met Saar. Saar maakt een podcast over Marc en zijn verhaal waardoor zij

werkgerelateerd zijn tot elkaar. Daarnaast ontstaat er een vriendschap tussen Marc en Saar. Saar heeft Marc een aantal jaren op de voet gevolgd en Marc haar heeft binnengelaten in zowel zijn professionele als privéleven voor het maken van de podcast. Verder is er in deze podcast als enige een liefdesrelatie, namelijk tussen Marc en Margriet. Zij zijn getrouwd en hebben samen twee kinderen. In de podcast wordt meerdere keren besproken wat voor impact de missie naar de maan op Margriet en het huwelijk heeft gehad en hoe zij ermee om ging.

De drie Nederlandse podcasts die onderzocht zijn tellen in totaal 11 verhaallijnen waarin relaties voorkomen tussen personages en de podcastmaker. Binnen deze 11 relaties komen domeinen naar voren. Deze domeinen verschillen per podcast. Deze domeinen zijn in volgorde van belangrijkheid in *De plantage*: geschiedschrijving, familierelatie, vriendschap en werkrelatie. Deze zijn in tabel 1 weergegeven met voorbeelden uit de transcripties.

Tabel 1. Relaties en domeinen in *De plantage van onze voorouders*

Domeinen	Relaties
1. Geschiedschrijving	<p>Maartje en haar moeder Verteller: Ik hou even mijn hart vast als mijn moeder op de stoep van dit kapitale pand onze voormoeder begint te verontschuldigen.</p> <p>Maartje en Jessica Verteller: Met Jessica had ik best wat dingen gemeen.</p> <p>Maartje en Peggy Verteller: Wonderlijk denk ik. Hoe Peggy aan deze ellende nog een strijdbare draai weet te geven.</p> <p>Peggy en Jessica Jessica: Ik zou niet iemand daar kwaad mee willen doen. Want daarvoor is mijn familie belangrijker dan dat ik een onderzoek doe en mijn eigen iets wat ik wat voor mij interessant is uhh naar boven uhh zou willen halen. Want dat kan namelijk ook zonder uhh een microfoon erbij. Peggy: Maar als ik voor mezelf onderzoek zou willen doen en dat ook of zou willen delen uhh met mensen tuurlijk zou je dat bespreken met ook inderdaad de ouderen in de familie. Tegelijkertijd vind ik ook dat juist het delen van geschiedenis niet per se een negatieve wending zou moeten hebben en als dat het wel heeft dan kan dat ook te maken hebben met de ontvanger en in hoeverre heb je invloed op de ontvanger.</p>

<p>2. Familierelatie</p>	<p>Maartje en haar moeder</p> <p>Verteller: Mijn moeder is barones van Lynden met Y. Ze komt uit een oudadellijk geslacht met een stamvader die al werd vermeld in 1307. Ook mijn voorouders zijn dus ridders, graven en baronnen. Ze trouwde allemaal met elkaar en die hielden zo hun macht en stand.</p> <p>Peggy en Jessica</p> <p>Verteller: De nichtjes zijn bij mij om de voortgang van het project te bespreken. Peggy en Jessica zijn nog steeds enthousiast maar dat geldt niet voor familieleden in Suriname.</p>
<p>3. Vriendschap</p>	<p>Maartje en Peggy</p> <p>Verteller: Dat vindt Peggy Bouva met wie ik contact heb gehouden sinds onze eerste ontmoeting. Ze stelde toen voor om samen onderzoek te doen. ... Soms zou ik best een beetje meer van Peggy's vastberadenheid willen hebben.</p>
<p>4. Werkrelatie</p>	<p>Maartje en Jessica</p> <p>Verteller: Jessica wil op de hoogte blijven maar liever een beetje op de achtergrond.</p> <p>Maartje en Peggy</p> <p>Peggy: Ja ik zou het in elk geval wel heel uhh mooi vinden om samen met jou onderzoek te doen om te kijken van goh zijn er nog foto's bij jullie in de familie, dagboeken? Hè vroeger werden er veel dagboeken bijgehouden of uhh echt eigendomspapieren of uhh ja stel je voor dat de plantage nog intact zou zijn hoe mooi zou het zijn als we daar samen naartoe zouden gaan en dat we samen een plengoffer brengen bijvoorbeeld. Dat zou ik heel bijzonder vinden.</p> <p>Verteller: Samen onderzoek doen. Dat klinkt mooi. Het klinkt bijna te mooi om waar te zijn.</p>

De belangrijkste domeinen die naar voren komen in de verhaallijnen en de relaties tussen de hoofdpersonages en de podcastmaker in de podcast *De brand* zijn: waarheidsvinding, informatiebronnen, vriendschap en werkrelatie. Deze zijn in tabel 2 weergegeven met voorbeelden uit de transcripties.

Tabel 2. Relaties en domeinen in *De brand* in het landhuis

Domeinen	Relaties
<p>1. Waarheidsvinding</p>	<p>Simon en Marion</p> <p>Verteller: Het gaat misschien wat snel allemaal maar wat Marion hier zegt is dat Loke in 1947 wel degelijk veroordeeld werd voor het steunen van nationaalsocialistische instellingen.</p> <p>Simon en Ewald</p> <p>Verteller: Dat ik op zoek ben naar het eerlijk menselijke verhaal. Dat ik alle verhalen naast elkaar ga leggen en verder ga kijken dan de roddels die er de ronde doen.</p>

	<p>Simon en Arthur</p> <p>Verteller: Arthur is kunstdetective van beroep. Je zou hem kunnen kennen van de televisie. Hij lost de grootste kunstrovers op en fungeert dan vaak als tussenpersoon tussen de onderwereld en de politie.</p> <p>Simon en Frits</p> <p>Verteller: Precies tot dit moment was ook bij ons alleen bekend dat Frits de rentmeester was van de Marggraff stichting. Dat deed hij al jaren, zelfs toen Ewald nog leefde. ... Frits was een vriend geweest van Marggraff.</p>
2. Informatiebronnen	<p>Simon en Arthur</p> <p>Arthur: Wat er gebeurt in de kunstwereld is als een rijke verzamelaar doodgaat dat de vervalsingen die helemaal niet van hem waren, maar die worden dan in die collectie gewoven. Dus dan komt er gewoon een velletje bij met 3 of 4 objecten en dan kunnen ze zeggen “dat komt uit de Marggraff collectie”. En ik heb daar voorbeelden van gezien met uhh ik ga niet te veel op details in.</p> <p>Simon en Frits</p> <p>Frits: Ja na de brand hoorde ik dat ze Marggraff gevonden hadden achter de voordeur. En de volgende dag ben ik op gaan ruimen en dan zag je eigenlijk nog want ze hadden helemaal niet opgeruimd, alleen hadden ze rond de bouw hekwerken geplaatst.</p>
3. Vriendschap	<p>Simon en Marion</p> <p>Marion: Jeetje Simon. Simon: Dit had ik echt niet verwacht.</p> <p>Marion: Hoe voel je je?</p>
4. Werkrelatie	<p>Simon en Marion</p> <p>Verteller: Gelukkig is Marion, de eindredacteur van deze serie echt in het verleden van Loke Marggraff gedoken.”</p>

De belangrijkste domeinen die naar voren komen in de verhaallijnen en de relaties tussen de hoofdpersonages en de podcastmaker in de podcast *De man* zijn: wetenschap, liefde, werkrelatie, vriendschap. Deze zijn in tabel 3 weergegeven met voorbeelden uit de transcripties.

Tabel 3. Relaties en domeinen in *De man en de maan*

Domeinen	Relaties
1. Wetenschap	<p>Saar en Marc</p> <p>Marc: Samengesteld door ESA met allemaal verschillende wetenschappers die dus al die verschillende voorstellen moesten beoordelen.</p> <p>Verteller: En er is een prijs, een ruimtemissie samen met ESA.</p>

2. Liefde	<p>Marc en Margriet</p> <p>Margriet: Ik kan me nog herinneren dat ik hem voor het eerst zag, toen had hij een lange jas aan en Olange haren, hij deed net zo met zijn hand door zijn haren en ik dacht wauw wat is dat (lacht). Ja en toen dacht ik oh dat zou best wel eens iemand kunnen zijn waar ik later mee trouw. Ja.</p>
3. Werkrelatie	<p>Saar en Marc</p> <p>Verteller: Hier woont Marc met zijn twee kinderen en zijn vrouw Margriet. Met wie ie al samen is sinds de middelbareschooltijd in Enschede. Het moment dat ze Marc voor het eerst zag herinnert Margriet als de dag van gisteren.</p>
4. Vriendschap	<p>Saar en Marc</p> <p>Verteller: Later keren we terug naar de Chinese jungle maar eerst wil ik je even meenemen naar de Kennemer duinen waar Marc in het voorjaar van 2018 een wandeling maakt.</p> <p>Verteller: Nu de grootste stress voorbij is is ook het gezinsleven van Marc tot rust gekomen. Sophia heeft het goed naar haar zin op de middelbare school en nu Marc meer tijd heeft kijken ze samen naar kookprogramma's op tv.</p> <p>Saar en Margriet</p> <p>Margriet: Margriet: En toen na de lancering uhh ja toen is er wel heel veel rust teruggekomen ja. Toen wist ik ook van nou het is gelukt, het is ook echt zinvol geweest om dit allemaal te doen, dat maakt het ook wel veel draaglijker. Ik weet dat wij toen wel echt veel hebben gepraat. Een beetje soort van inhaalslag van de afgelopen jaren.</p>

Na het vergelijken van de tabellen kunnen er verschillende conclusies getrokken worden. In alle drie de podcastseries komen de domeinen werkrelatie en vriendschap voor. Deze domeinen zijn echter in alle podcasts niet het meest belangrijk. In alle drie de podcasts wordt er in verschillende sectoren onderzoek gedaan waardoor het logisch is dat het eerste domein bij alle drie de podcasts verschillen. De domeinen geschiedschrijving, waarheidsvinding en wetenschap passen goed binnen de kaders van onderzoeksjournalistiek. De focus van de personages en het verhaal liggen in *De plantage* op geschiedschrijving. In *De brand* ligt deze focus op waarheidsvinding en in *De man* is de belangrijkste focus wetenschap. Alle drie de podcastseries zijn tenslotte onderzoeksjournalistiekverhalende podcasts. Het domein liefde komt het minst vaak voor in deze Nederlandse podcasts. In geen enkele onderzochte podcast is dit het thema dat op de voorgrond treedt.

4.1.3. De doelstellingen van de hoofdpersonages

Om de aanleiding van de podcast en de afstand van de podcastmaker tot het verhaal beter te begrijpen zijn de doelstellingen van de podcastmakers vastgesteld. In deze paragraaf wordt het

duidelijk wat personages belangrijk vinden, hoe dit wordt gemotiveerd en hoe dit zich uit in doelen, of keuzes die zij maken en welke problemen de personages tegenkomen in het streven naar die doelen. Hierin komen ook de waarden van de personages terug.

Maartje haar doelstelling is om haar familiegeschiedenis te onderzoeken en erachter te komen of haar familie een rol heeft gespeeld in het slavernijverleden. Samen met Peggy wil Maartje bijdragen aan het creëren van meer bewustzijn over rassenongelijkheid in het verleden en in de huidige maatschappij. Het concrete doel van Maartje blijkt uit een gesprek dat Maartje met haar moeder heeft in aflevering 1. Hier volgt een stukje uit de transcripties: Maartje: 'Wat vind je er nou van als ik hier uhh onderzoek naar ga doen?' Moeder Maartje: 'Nou, bedoel je naar de historie van de Van Lyndens of naar het slavernijverleden?' Maartje: 'Nou, zeg maar de uhh onze familiegeschiedenis vanuit het perspectief van het slavernijverleden.' Moeder Maartje: 'Nou daar heb ik een beetje moeite mee.' De hier onderliggende abstracte doelstelling is waarheidsvinding. Maartje wil achterhalen welke rol haar familie in de slavernij heeft gespeeld. Hierin is het voortdurende spanningsveld dat Maartje onderzoekt hoe sterk de betrokkenheid was van haar familie. Maartje is een taboedoorbreker. Het probleem aan de andere kant is dat Maartje angstig is voor een ongemakkelijk vermoeden en ergens ook oordelen van haar familie. Maartje komt voor een keuze te staan om dit te accepteren en open te zijn over haar onderzoek of haar familie er niet in te betrekken. Maartje kiest voor de eerste optie en spreekt openlijk over haar onderzoek met haar naasten en vraagt ergens ook om goedkeuring. Hierdoor willen echter een aantal familieleden en niet bij betrokken worden maar uit de laatste aflevering blijkt dat de familiegeschiedenis aan het licht is gebracht, er nieuwe vriendschappen zijn ontstaan en het de familie eigenlijk ook bij elkaar heeft gebracht.

De doelstelling van Simon is om de menselijke kant van het mysterie rondom de brand in het landhuis dat in 2003 heeft plaatsgevonden te ontrafelen, de verschillende kanten van het verhaal een stem te geven en daardoor de waarheid te achterhalen. Dit is ook weer waarheidsvinding. Ondanks dat Simon al jaren in Amsterdam woont is de brand hem altijd bijgebleven en heeft het hem geïntregerd. Simon heeft het gevoel dat er iets niet klopt aan de brand en de informatie die er al over bekend is. Hij neemt dus het heft in eigen handen voor deze podcast om het verder te onderzoeken. Dit doet hij dus vanuit persoonlijke en maatschappelijke drijfveren. De abstracte doelstelling hieronder zijn bijdragen aan een onderzoek en maatschappelijke vragen beantwoorden. Het probleem van Simon is dat de belangrijkste persoon die Ewald gekend heeft niet mee wil werken aan het onderzoek omdat hij nare ervaringen heeft met de pers en media. Dit kost Simon extra tijd en menskracht om andere waardevolle bronnen te achterhalen en achter de juiste informatie te komen. Aan de andere kant doet Simon hierdoor juist meerdere contacten op waarmee hij een meer compleet verhaal kan vertellen. Door de waarheid te achterhalen en de menselijke kant van het

verhaal te vertellen, zoals hij het zelf omschrijft, weet hij het mysterie te ontrafelen en deelt hij dit met de wereld.

Saar haar doelstelling is om de droom en het gehele proces rondom de missie van sterrenkundige Marc Klein Wolt vast te leggen in de vorm van een podcast en dit op een begrijpelijke manier aan het publiek aan te bieden. De doelstelling van Marc is om geschiedenis te schrijven door als eerste ooit een radiotelescoop mee te laten meeliften op een Chinese satelliet en deze naar de achterkant van de maan te sturen. De abstracte doelstelling die hieronder ligt is dromen waarmaken en werkprestaties leveren. Podcastmaker Saar, loopt zelf niet tegen problemen aan. Het hoofdpersonage Marc, die zij in zijn droom volgt echter wel. Het voornaamste probleem van Marc is de moeizame samenwerking met zijn Chinese collega's die ook werken aan de deze ruimtevaartmissie. Dit probleem komt elke keer terug tijdens diverse podcastafleveringen. Marc confronteert de Chinezen en gaat gesprekken met ze aan, wat niet altijd veel zoden aan de dijk zet. Marc zijn houding is dat hij altijd optimistisch blijft en niet opgeeft. Zijn optimisme loont en de missie is uiteindelijk succesvol.

Alle hoofdpersonages hebben één of meerdere concrete doelstellingen zoals hierboven is beschreven. Bijvoorbeeld het ontrafelen van een mysterie, de familiegeschiedenis uitpluizen, haar man steunen in zijn werk of een missie naar de maan realiseren. Deze doelstellingen zijn allemaal heel verschillend en kunnen daarom niet zomaar onderverdeeld worden in algemene categorieën. Behalve dat alle drie de podcasts een weerslag zijn van onderzoeksjournalistiekverhalende projecten waarbij een zoektocht naar 'de waarheid' plaatsvindt. Het is echter wel mogelijk om de doelstellingen onder te verdelen in categorieën op basis van abstracte doelstellingen. Deze zijn in tabel 4 weergegeven. De abstracte doelstellingen die dan ook voornamelijk voorkomen in de podcastseries zijn, op volgorde van belangrijkheid:

1. Waarheidsvinding
2. Dromen waarmaken/ levensdoel bereiken
3. Familiegeschiedenis en/ of -relaties onderhouden
4. Werkprestaties leveren

Tabel 4. Abstracte doelstellingen van de personages

Doelstellingen	Personages		
	<i>De plantage van onze voorouders</i>	<i>De brand in het landhuis</i>	<i>De man en de maan</i>
1. Waarheidsvinding	Maartje Jessica Peggy	Simon Marion Arthur	Saar Marc

		Frits	
2. Dromen waarmaken/ levelsdoel bereiken	Peggy		Marc
3. Familiegeschiedenis en/of – relaties onderhouden	Maartje Moeder Maartje Jessica Peggy		Margriet
4. Werkprestaties leveren	Maartje	Simon Marion	Saar Marc

Hierdoor wordt het ook duidelijk op welke onderwerpen en normen en waarden er gefocust wordt in het verhaal van de verschillende podcastseries. Uit bovenstaande paragraaf blijkt dat de podcastmakers beschikken over de eigenschappen die nodig zijn om goed onderzoek te kunnen doen en essentieel zijn voor een onderzoeksjournalist. Maartje Duin (*De plantage*) is bijvoorbeeld vriendelijk en goed met mensen. Ze legt makkelijk contact en stelt zich open voor anderen. Daarnaast is ze volhardend en analytisch sterk. Simon Heijmans (*De brand*) is ontzettend nieuwsgierig en betrokken. Ook is hij empathisch en volhardend. Marc Klein Wolt (*De man*) is niet de podcastmaker maar wel de belangrijkste hoofdpersonage en hij is ontzettend optimistisch en blijft rustig onder druk en stress. Marc heeft een sterke wil en geeft nooit op. Saar Slegers (*De man*) kan goed interviews afnemen, observeren en de belangrijkste informatie filteren en verwerken in de podcast.

4.2. Verhaalstructuur

Deze paragraaf zal beginnen met een toelichting van de verhalen uit de podcasts. Daarna wordt er geanalyseerd hoe de verschillende podcasts in elkaar steken. Dit zijn ook wel de verhaalstructuren van de podcasts. Alle drie de podcasts hanteren dezelfde narratieve structuur, maar er komen wel verschillende elementen in de podcasts naar voren. Alle drie de podcasts verlopen over het algemeen in chronologische volgorde. Er worden echter weleens sprongen gemaakt naar eerdere of latere momenten in het onderzoek.

4.2.1. De verhalen in de podcasts

De eerste stap in de narratieve analyse heeft betrekking op de boodschap en hierbij gaat het om het wat. Dit betekent dus dat er gekeken is naar waar het verhaal over gaat en welke aspecten van het dagelijks leven naar voren komen in de podcastserie.

De podcast *De plantage* vertelt het verhaal van podcastmaker Maartje Duin en haar zoektocht naar de geschiedenis van haar familie en betrokkenheid in het slavernijverleden. Maartje haar familie is oorspronkelijk van adellijke afkomst en zij vraagt zich af in hoeverre haar voorouders een aandeel hebben gehad in de slavernij. Tijdens haar zoektocht komt ze en de archieven de naam Bouva tegen. De Bouva's waren in de tijd van de slavernij slaven op een plantage in Suriname. Maartje vindt nazaat van deze voorouders, namelijk Jessica en Peggy. Zij zijn nichtjes van elkaar. Hiermee zoekt ze contact en samen met Peggy voornamelijk start Maartje het onderzoek naar haar familie, maar ook naar die van Peggy. Jessica besluit al vrij snel in het verhaal dat ze liever meer op de achtergrond blijft. Maartje bespreekt de geschiedenis van haar familie, familieleden en de voortgang van het onderzoek gedurende de hele podcast vaak met haar moeder. Haar moeder moet erg wennen aan het idee dat Maartje dit soort informatie over de familie boven tafel wil halen maar gaat uiteindelijk wel overstag en raakt dan ook meer betrokken.

Deze podcast valt in de geschiedenis- en cultuursector omdat het over het slavernijverleden gaat en verschillende cultuurverschillen aan bod komen. De rode draad in deze podcasts is waarheidsvinding en familierelaties. Belangrijke thema's in deze podcast zijn familie, geschiedschrijving en racisme (of koloniale uitbuiting). Het onderwerp in deze podcast is maatschappelijk relevant omdat het over etnische ongelijkheid gaat waarover veel maatschappelijk debat heeft plaatsgevonden de afgelopen decennia.

In *De brand* wordt het verhaal verteld van de brand in landhuis Zionsburg in 2003 in Vught en de dood van Ewald Marggraff, de bewoner van het landhuis. Na de brand blijken de schilderijencollectie van ruim 500 schilderijen van de meest bekende kunstenaars en een vermogen van 160 miljoen spoorloos te zijn. Simon probeert in de podcast de waarheid te achterhalen achter de brand en de dood van Ewald. Deze podcast valt binnen de cultuur- en misdaadsector omdat de verdwenen kunst van Ewald een veelvoorkomend gespreksonderwerp is waar Simon naar op zoek gaat. Daarnaast misdaad omdat tegen het einde van de podcast duidelijk wordt dat Ewald vermoord blijkt te zijn en de brand opzettelijk is aangestoken. Er is een misdrijf gepleegd. Belangrijke thema's in deze podcastserie zijn dan ook wantrouwen, cultuur en kunst en misdaad.

In *De man* wordt het verhaal verteld van sterrenkundige Marc Klein Wolt en zijn droom om als eerste ooit een radiotelescoop naar de achterkant van de maan te sturen. Marc wil namelijk signalen opvangen uit de tijd vlak na de oerknal en deze onderzoeken. Hij wil het mysterie van de duistere peutertijd van ons heelal onderzoeken. Om deze missie te laten slagen gaat hij in zee met de Chinese ruimtevaartorganisatie. De radiotelescoop van Marc en zijn team zal meeliften op de satelliet van de Chinezen die deze naar de achterkant van de maan sturen. Deze samenwerking blijkt ingewikkeld te zijn en verloopt niet soepel door de taalbarrière en cultuurverschillen tussen het Nederlandse en Chinese team. De vrouw van Marc, Margriet, is zijn steun en toeverlaat maar de

missie naar de maan zorgt hier en daar wel voor moeilijkheden in het huwelijk. Een belangrijk thema in dit verhaal is cultuur en dan voornamelijk de cultuurverschillen tussen twee landen en nationaliteiten, Nederland en China. Deze podcast valt in de wetenschap sector. De podcastmaker Saar Slegers is o.a. wetenschapsjournalist en weet de ingewikkelde wereld van de wetenschap naar een begrijpelijk verhaal te vertalen. Andere belangrijke thema's in deze podcast zijn sterrenkunde, vertrouwen, samenwerking (in teamverband) en internationale bontgenoten.

4.2.2. De verhaalstructuren

De plantage heeft acht afleveringen van het verhaal en één bonus aflevering waarin vragen en opmerkingen van luisteraars worden behandeld. *De brand* heeft zes afleveringen en *De man* heeft acht afleveringen. Zo begint de podcast *De plantage* met de eerste Google zoekopdracht van Maartje naar haar familie in combinatie met de slavernij. In *De brand* bezoekt Simon zijn ouderlijke woonplaats Vught waar het landhuis van Ewald Marggraff heeft gestaan dat is afgebrand. Hij gaat op bezoek bij zijn oude burens waarmee hij herinneringen ophaalt. In *De man* wordt sterrenkundige Marc Klein Wolt door Saar geïntroduceerd en zijn missie naar de maan uitgelegd. Grotendeels zijn alle drie de podcasts chronologisch ingedeeld op verschillende momenten na. Hierdoor kan er ook gesteld worden dat ze alle drie de verhaalstructuur hebben met een duidelijk begin, midden en eind.

De podcast *De plantage* begint met een moment dat later in het verhaal pas gebeurt. De podcast begint met Maartje en Peggy samen, terwijl Peggy pas in een latere aflevering wordt geïntroduceerd. Hier volgt een kort stukje uit de transcripties: verteller: 'Het is maart 2020, ik ben bij Peggy thuis. We zijn leeftijdsgenoten, groeide allebei op in Rotterdam.' Vlak hierna zegt de verteller letterlijk: 'Even terugspoelen. Hoe zijn we hier beland?' Waarna het verhaal verdergaat met de aanleiding van het produceren van de podcast. Maartje bezoekt Ketu Koti, de viering van de afschaffing van de slavernij. Hier heeft zij een gesprek met een bezoeker en vertelt ze dat ze het vermoeden heeft dat ze van slavenhouders afstamt en dit wil onderzoeken. Dit is de motor van het verhaal. In het midden van de podcast stijgt de spanning en gebeurt er het meeste. Maartje begint het onderzoek met Jessica, het nichtje van Peggy, die zich later meer op afstand zou houden. Peggy wordt als het ware Maartje haar onderzoek partner. Maartje neemt haar moeder mee in elke stap van het onderzoek en deelt de informatie die ze vinden. Een belangrijk en veel voorkomend onderdeel van de verhaalstructuur van deze podcast zijn dialogen. De moeder van Maartje is een belangrijke gesprekspartner voor Maartje om de voorgeschiedenis te bespreken van hun familie en te reflecteren over welke informatie ze al hebben en wat ze vinden. Maartje en Peggy bezoeken meerdere nationale archieven, historici, oude familiepapieren van de familie van Maartje en de familie van Peggy en de oude plantages in Suriname om alle kennis te vergaren. In de laatste aflevering

komen de families van Maartje en Peggy samen om de podcast te bespreken en het gezamenlijk af te sluiten. Zowel letterlijk en symbolisch een passend en mooi einde van het verhaal. Daarnaast is het een gebeurtenis waarvan Maartje in het begin niet had gedacht dat dat zou gebeuren.

Aan de ene kant leidt de podcast tot het aanwakkeren van bewustwording over het slavernijverleden. Aan de andere kant leidt het tot ontkenning bij familieleden van Maartje. Ook levert het een vriendschap op tussen Maartje en Peggy, maar ook een betere relatie tussen Maartje en haar moeder.

In *De brand* is er een chronologische volgorde met een begin, midden en eind met tussendoor hier en daar momenten dat Simon teruggrijpt naar een eerder moment tijdens het onderzoek. Dit hoeft echter niet geïnterpreteerd te worden als een flashback omdat het niet op deze manier wordt gepresenteerd maar eerder als een logische stap in het verhaal. Simon begint de podcast daadwerkelijk ook bij het begin van het verhaal en zijn onderzoek, als enige van de drie geanalyseerde podcasts. Uitgebreid vertelt hij over wat er gebeurd is in de ochtend van 7 december 2003 in het landhuis van Zionsburg en wat de reden is waarom hij de podcast maakt. Hij start met de vraag die hij heeft waarop hij antwoorden wil vinden.

Vanaf het begin in de podcast wordt er spanning opgebouwd door middel van cliffhangers. De eerste cliffhanger vindt plaats in de tweede aflevering op het laatste moment in de aflevering. Simon heeft eindelijk het telefoonnummer van Boudewijn, een belangrijke informatiebron en gaat hem bellen. Dit gaat als volgt: verteller: 'En gelukkig als ik bij Marion de deur uitga heb ik eindelijk het mailtje van Henk met het nummer van Boudewijn. Het nummer waar ik al zo lang naar op zoek ben. Ik race naar huis en besluit om meteen te bellen.' *Instrumentele dramatische muziek klinkt zachtjes op de achtergrond.* 'Ik ben er goed voor gaan zitten, er staan twee recorders aan, en terwijl de telefoon al overgaat slaat ineens de angst me om het hart.' *Je hoort een telefoon overgaan.* Verteller vervolgt: 'Wat als Boudewijn niet wil? ... Ik ben bloednerveus en elke keer als ik de kiestoon hoor is het alsof ik in mijn maag gestompt word. Ik zit te hijgen van de spanning. En net als ik denk dat Boudewijn niet op zal nemen...' Gesprek - Simon: 'Goedemiddag. Hallo? Man: Met wie spreek ik? Simon: Hee hallo dag! Spreek ik met meneer Reijenga? Man: Dat klopt.' *Spannende muziek start en de aftiteling begint. Cliffhanger!*

In het midden van het verhaal gebeuren de meeste gebeurtenissen en wordt er regelmatig gebruik gemaakt van cliffhangers. Stapje voor stapje volgt de luisteraar de fases van het onderzoek van Simon die chronologisch achtereen volgen. In elke aflevering verzamelt Simon meer informatie over het misdrijf wat hem verder bij de waarheid in de laatste aflevering brengt. Hiervoor heeft Simon diverse informatiebronnen nodig, zoals de personages Arthur en Frits. Hij spreekt uitgebreid met zijn informatiebronnen en ook Marion, de eindredacteur, helpt hem hierbij.

De bekendmaking van de zoektocht van het mysterie vindt plaats in de laatste aflevering. Simon vertelt geschokt dat Ewald Marggraff daadwerkelijk vermoord is nadat hij deze informatie heeft achterhaalt via Arthur. Dit is dé uitkomst van het mysterie. Er wordt in eerdere afleveringen al gespeculeerd dat Ewald vermoord zou zijn maar dit wordt pas in de laatste aflevering bevestigd. Een belangrijk en veelvoorkomend onderdeel in deze podcast is dat de verteller een prominente rol heeft en voornamelijk voor lange stukken aan het woord is. Hier komt dan ook veel storytelling in terug.

De podcast *De man* is ook vrijwel helemaal chronologisch op een aantal momenten na. Het is interessant dat de podcast begint met een moment dat pas later in het verhaal plaatsvindt. Hierdoor weet je als luisteraar nog niet gelijk waar het verhaal heen gaat waardoor je verleid wordt om te blijven luisteren. De verteller begint de podcast door de sfeer in de Chinese jungle te beschrijven vanuit waar de Chinese raket gelanceerd wordt. Hier volgt het stukje uit de transcripties: verteller: 'Hoewel de vogels al beginnen met fluiten is het om 5 uur 's ochtends nog donker in de jungle. Heuvels begroeid met bossen reuze bamboe tekenen zich af tegen de hemel. Maar vanaf de tribune die in dit onbewoonde gebied staat opgesteld kijkt niemand naar de heuvels. Alle ogen zijn gericht op een helverlicht platform met daarop een glanzend, witte raket.' *Naast de junglegeluiden begint nu ook spannende muziek.* De podcastmaker doet dit om de lezer nieuwsgierig te maken naar het verhaal want schakelt even later om naar het echte begin van het verhaal, namelijk: verteller: 'Laten we beginnen met de man sterrenkundige Marc Klein Wolt. Op een zonnige najaarsdag in 2013 vijf jaar voor die dag in de jungle is hij net aangekomen in een oud universiteitsgebouw in hartje Parijs.'

In *De man* zijn er continu spanningsbogen. Tot het laatste moment in de laatste aflevering wordt er met omslagpunten gespeeld om de aandacht van de lezer vast te blijven houden. De spanning zit voornamelijk in de momenten dat er op het werk- en communicatieproblemen zijn tussen de Chinese ruimtevaartorganisatie en het team van Marc, waardoor de missie in gevaar dreigt te raken. Door grote cultuurverschillen blijkt het samenwerken lastiger te zijn dan gedacht. Deze spanningen en problemen komen in iedere aflevering weer terug. Tot het laatste moment in de laatste aflevering is het onzeker of de Chinezen de missie boycotten en is er onzekerheid of de missie überhaupt wel door zal gaan en zal slagen. Marc is als hoofdpersonage veel aan het woord, maar daarnaast ook zijn collega's uit zijn team. Wanneer Marc in China is stuurt hij Saar videoboodschappen om haar op de hoogte te houden en deze audio wordt afgespeeld tijdens het verhaal. Daarnaast krijgt Margriet, de echtgenote van Marc ook regelmatig een podium om haar verhaal te vertellen. Hierdoor krijgt de luisteraar ook een beeld van de persoonlijke situatie van het stel naast de astronomische missie. Tot op het allerlaatste moment in de laatste aflevering wordt ook de lezer uit hun lijden verlost wanneer bekend wordt dat de missie geslaagd is.

In deze podcast is het opvallend dat de dialogen, wanneer de personages aan het woord zijn, voornamelijk op zichzelf staan. Er zijn weinig dialogen in de podcast waarbij er een gesprek

plaatsvindt tussen meerdere personages. De interviews met de personages lijken apart van elkaar plaats te vinden.

De verhaalstructuur van de drie podcasts komt over het algemeen met elkaar overeen. Toch zijn er duidelijke verschillen wat betreft de manier waarop de dialogen worden ingezet en vorm zijn gegeven. In *De plantage* ratio dialoog en dat de verteller vertelt is redelijk gelijk. In de dialogen neemt Maartje zelf ook mee. Wat betreft cliffhangers en spanningsbogen wordt dat niet erg veel toegepast. In *De brand* zijn er minder dialogen en vertelt de verteller langere teksten waarin meer storytelling voorkomt. Daarnaast worden gedurende het hele verhaal cliffhangers ingezet. In *De man* staan de dialogen los van elkaar en neemt Saar er zelf bijna niet aan deel. Daarnaast worden er in deze podcast continu omslagpunten ingezet waardoor er constante onzekerheid heerst of de missie een succes zal zijn of niet.

4.3. Narratieve elementen

In een podcast zijn narratieve elementen van belang omdat deze bijdragen aan het creëren van een sfeer en het neerzetten van een verhaal. Daarnaast dragen narratieve elementen bij aan het vasthouden van de aandacht van de luisteraar omdat het de gehele luisterervaring interessanter maakt. In deze paragraaf worden de verschillende narratieve elementen die naar voren komen in de podcasts toelicht en geïllustreerd door middel van voorbeelden uit de podcasts. De narratieve elementen zijn de rol van muziek en de rol van (achtergrond)geluiden. De podcast die zijn onderzocht in deze thesis zijn audio podcasts waardoor alle narratieve elementen te horen moeten zijn. De narratieve elementen worden per element toegelicht waarbij de verschillende podcasts met elkaar worden vergeleken.

4.3.1. De rol van muziek

Muziek speelt een essentiële rol in alle drie de podcasts. Muziek wordt toegepast om zowel spanning op te bouwen maar ook af te laten nemen. De meest voorkomende muzieksoorten in de podcasts zijn opbeurende muziek en muziek waarin spannende en zenuwachtige klanken klinken. De spannende en zenuwachtige muziek draagt dan ook bij aan het creëren van cliffhangers in het verhaal. Door middel van de muziek kan de spanningsboog van bepaalde gebeurtenissen in het verhaal worden vastgehouden. Hierdoor wordt dan ook de aandacht vastgehouden van de luisteraar. Vooral in de podcastserie *De brand* wordt muziek rijkelijk ingezet om een spanning te creëren en de luisteraar op het puntje van de stoel te laten zitten. Ook in *De man* is de muziek erg belangrijk voor het op- en afbouwen van spanning. In *De plantage* wordt het minst gebruik gemaakt van muziek. In alle drie de podcasts is de muziek speciaal gecomponeerd voor de podcasts. In alle drie de podcasts

komt dezelfde muziek gedurende de afleveringen terug. Hierdoor kan de luisteraar door middel van de muziek herkennen wat hen te wachten staat, of er iets onheilspellends staat te gebeuren staat of dat er juist een oplossing of opluchting zal plaatsvinden. Ondanks dat de luisteraar de muziek op een gegeven moment kan gaan herkennen betekent dit niet dat de spanning afneemt. De rol van muziek is het creëren van spanning of een cliffhanger.

4.3.2. De rol van (achtergrond)geluiden

De geluiden die aanwezig zijn in de podcast zijn zoal omgevingsgeluiden van de straat en de natuur. In *De man* worden ook audio fragmenten uit de videodagboeken van Marc aan Saar afgespeeld waarin hij haar op de hoogte houdt wanneer hij bijvoorbeeld in China zat. De geluiden dragen voornamelijk bij aan het neerzetten van een sfeer. In *De brand* spelen omgevingsgeluiden regelmatig te horen, bijvoorbeeld wanneer Simon het terrein gaat bezoeken waar het landhuis voor de brand stond. Hij loopt dan over een grindpad. De luisteraar kan zich nu inbeelden hoe de brede oprit naar het landhuis eruit heeft gezien. Dit soort geluiden zijn ook geregeld terug te horen in *De plantage*. Daarnaast komen geluiden uit de natuur, zoals fluitende vogels in alle drie de podcasts regelmatig terug.

Wanneer Marc papieren doorzoekt om informatie te vergaren hoor je hem bladeren door documenten. Hetzelfde wordt gedaan bij *De plantage*. In *De plantage* zijn de volgende geluiden geregeld op de achtergrond te horen: geluiden uit de natuur, verkeer, voetstappen over wandelpaden van grind, getik op een toetsenbord en beltonen. In *De brand* zijn verder vaak de volgende geluiden op de achtergrond te horen: voetstappen, geroezemoes van gesprekken op de achtergrond, naaimachines in een atelier, audio van videofragmenten, beltonen, verkeer en spoorwegovergangen. In *De man* zijn voornamelijk de volgende geluiden op de achtergrond te horen: de audio van videofragmenten van Marc, verkeer, omgevingsgeluiden van een restaurant, raketgeluiden en gesprekken op de achtergrond.

Hiermee creëert de podcastmaker in iedere podcast een unieke manier om de luisteraar helemaal mee te nemen in het verhaal. Het verhaal krijgt een ziel en wordt persoonlijker. Alsof de luisteraar er zelf bij is en bijvoorbeeld met de personages mee een wandeling maakt over een grindpad. De podcastmaker neemt de luisteraar helemaal mee in de sfeer en de omgeving van het verhaal en waar dit verhaal plaatsvindt. Het tilt de beleving en luisterervaring van de luisteraar naar een hoger niveau. Er kan dan gesproken worden van storytelling. Zoals in de theorie werd besproken is storytelling niet gewoonweg het vertellen van een verhaal. Nee, het is het neerzetten van een verhaal waarin emotie en sfeer is verwerkt waardoor het een ware beleving is voor de luisteraar.

5. Conclusie en discussie

In dit onderzoek is getracht om antwoord te geven op de volgende onderzoeksvraag: *Op wat voor manier gebruiken onderzoeksjournalisten storytelling in podcasts om hun onderzoek aantrekkelijk(er) te maken voor het publiek?* Om tot beantwoording van de onderzoeksvraag te komen zijn drie deelvragen geformuleerd: *1. Door wie wordt het verhaal verteld en in hoeverre is de podcastmaker zelf betrokken bij het verhaal? 2. Wat voor verhaal wordt er verteld? 3. Welke narratieve elementen spelen een rol in de podcasts?* Het theoretisch kader geeft inzicht in de bestaande literatuur over (onderzoeks)journalistiek, podcasts en radio, soorten narrators, narratief en storytelling. De bestaande literatuur wordt aangevuld met de informatie opgedaan in deze thesis. Met behulp van een kwalitatieve narratieve analyse zijn drie Nederlandse onderzoeksjournalistiekverhalende podcasts geanalyseerd waarin storytelling wordt toegepast. Voor de analyse is de methode van Wester en Weijers (2006) als leidraad gebruikt. De elementen die onder de loep zijn genomen zijn de hoofdpersonages en de podcastmaker, de verhaalstructuur van de podcasts en de narratieve elementen.

5.1. De kameleon verteller

Allereerst wordt de eerste deelvraag beantwoord: *Door wie wordt het verhaal verteld en in hoeverre is de podcastmaker zelf betrokken bij het verhaal?* De podcast *De plantage* wordt verteld door Maartje Duin. Maartje Duin staat het meest dicht bij het verhaal van alle drie de podcastmakers. Zij is daarom ook het meest betrokken bij het verhaal in de podcast. Maartje is een actieve deelnemer en hoofdpersonage, omdat het verhaal onder andere over Maartje persoonlijk en haar familie gaat.

De podcast *De brand* wordt verteld door Simon Heijmans. Simon Heijmans neemt meer afstand van het verhaal dan Maartje in haar podcast doet. Hij heeft interesse in het mysterie en stelt zich als het ware op als detective van het onderzoek in de podcast. Simon is passioneel en de gebeurtenis in het verhaal raakt hem waardoor hij emotioneel betrokken is bij het verhaal.

De podcast *De man* wordt verteld door Saar Slegers. Saar Slegers houdt van de drie de meeste afstand tot het verhaal in de podcast. Saar is in zekere zin persoonlijk betrokken bij het verhaal, omdat ze de hoofdpersonage Marc Klein Wolt jaren heeft gevolgd voor het maken van de podcast. Toch doet zij dit op een objectieve en observerende manier.

Podcastmakers Maartje, Simon en Saar nemen verschillende rollen aan in de podcasts. Zij zijn alle drie niet slechts vertellers, waardoor zij behoren tot kameleon vertellers. De kameleon verteller is speciaal voor deze thesis bedacht en geformuleerd. Deze soort verteller is een nieuwe vondst en vult daarom de bestaande literatuur aan. De kameleon onder de vertellers vervult meerdere rollen in

een podcast. Daarnaast kan de kameleon verteller zich makkelijk aanpassen aan het verhaal, de omgeving, het medium en het publiek. Maartje Duin, de podcastmaker van *De plantage*, vervult zowel de rol van verteller, interviewer en hoofdpersonage. Simon Heijmans, de podcastmaker van *De brand*, is zowel verteller, als interviewer en detective, maar ook een hoofdpersonage. Saar Slegers, de podcastmaker van *De man*, vervult de rol van verteller en interviewer ook al hoor je haar alleen sporadisch de vragen stellen aan de hoofdpersonages. De manier waarop de podcastmakers vormgeven aan deze rollen als kameleon verschilt echter.

De kwaliteiten die de podcastmakers bezitten blijken essentieel te zijn voor een onderzoeksjournalist. Maartje is analytisch sterk, volhardend en daarnaast op sociaal gebied sterk. Simon is nieuwsgierig, empathisch, volhardend en op sociaal gebied ook sterk. Saar is sterk in het observeren van personen en situaties en daarnaast is zij ook analytisch sterk. Dit zijn eigenschappen die een onderzoeksjournalist nodig heeft om goed journalistiek werk te verrichten.

5.2. De verhalen en hun structuur

Ten tweede wordt de tweede deelvraag beantwoord: *Wat voor verhaal wordt er verteld?* De betrokkenheid van de podcastmaker in het verhaal heeft invloed op het doel van de podcast. In *De plantage* onderzoeken Maartje en Peggy samen of er sporen van het slavernijverleden voorkomen in hun familiegeschiedenissen. Maartje wil taboes doorbreken en mensen samenbrengen. Hiermee wil Maartje bewustzijn creëren in de maatschappij over rassenongelijkheid in het verleden en het huidige tijdperk. Maartje is als podcastmaker persoonlijk betrokken bij het verhaal.

In *De brand* wordt het verhaal verteld van de mysterieuze brand die heeft gewoekerd in het landhuis van grootgrondbezitter Ewald Marggraff in Vught. Het doel van Simon is om de menselijke kant achter het mysterie van de brand in het landhuis te vertellen aan het publiek. Hij geeft verschillende kanten van het verhaal een stem en weet daardoor achter de waarheid te komen. Het doel van Simon beïnvloedt hem als podcastmaker niet persoonlijk.

In *De man* vertelt Saar het verhaal van sterrenkundige Marc Klein Wolt en zijn missie om als eerste ooit, een radiotelescoop naar de achterkant van de maan te sturen. Het doel van Saar is om de droom en de missie van hoofdpersonage Marc op een begrijpelijke manier aan het publiek over te brengen. Saar blijft op afstand van het verhaal en is niet persoonlijk betrokken.

De verhaalstructuur van de drie podcasts verschillen weinig van elkaar. De verschillen bevinden zich voornamelijk in de diverse wijze waarop dialogen in het verhaal voorkomen. In de dialogen wordt op verschillende wijze storytelling toegepast. In *De plantage* spelen de dialogen tussen Maartje en andere hoofdpersonages de grootste rol. Maartje beschrijft personen, plekken en gebeurtenissen wanneer zij de rol van verteller aanneemt met enig detail maar laat daarnaast nog

veel aan de verbeelding van de luisteraar over. De dialogen tussen Maartje en andere personages klinken eerder als gesprekken dan interviews. Hierdoor wordt er open en eerlijk met emotie gesproken. In *De brand* komt de meeste storytelling voor wanneer Simon juist als verteller aan het woord is. Hij neemt de luisteraar mee in het verhaal door gedetailleerd over personen, gebeurtenissen, sferen en plekken te vertellen. Wanneer Simon vertelt gebruikt hij emotie en narratieve elementen om een sfeergevoel te versterken. In *De man* is Saar in de dialogen van personages minimaal zelf aan het woord. De meeste dialogen staan los van elkaar en er worden maar in enkele afleveringen gesprekken tussen personages als dialogen gevoerd. In deze podcast zitten de dialogen dus grotendeels anders in elkaar dan in *De plantage* en *De brand*.

Als laatste komt de verhaalstructuur van podcasts het meeste overeen met de seriële karaktereigenschappen van een serie of sitcom waarbij er sprake is van een begin, midden en eind in het verhaal. Daarnaast worden er spanningsbogen toegepast in series en komen dezelfde personages terug in de opeenvolgende afleveringen. Hetzelfde geldt voor de podcasts in deze thesis.

5.3. De narratieve elementen

Tot slot kan de derde en laatste deelvraag beantwoord worden: *Welke narratieve elementen spelen een rol in de podcasts?* De narratieve elementen mogen absoluut niet ontbreken in een podcast. De narratieve elementen die in de podcasts zijn toegepast zijn muziek en (achtergrond)geluiden. Deze narratieve elementen zijn echte smaakmakers voor het neerzetten van sferen en het creëren van spanningen. In het gebruik van muziekgenres kan vooral onderscheid gemaakt worden tussen spannende muziek en opbeurende muziek. Vooral in *De brand* en *De man* wordt spannende muziek ingezet op momenten van cliffhangers en wanneer het verhaal een onverwachte wending neemt. De (achtergrond)geluiden die vooral voorkomen in de podcasts zijn geluiden uit de omgeving waar de personages zich op dat moment bevinden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan geluiden uit de natuur, het verkeer, voetstappen en geroezemoes van gesprekken op de achtergrond.

Deze narratieve elementen dragen een groot deel van de storytelling. Het biedt de luisteraars een kans om zich volledig in te leven in een verhaal waardoor de luisteraars het idee kunnen krijgen dat zij zelf onderdeel uitmaken van het verhaal. Wanneer al deze verschillende elementen samen worden gebracht, wordt er een verhaal neergezet waarin storytelling het belangrijkste aspect vormt om het onderzoek aantrekkelijk te maken voor de luisteraar. Er wordt namelijk door de podcastmaker op een vrij laagdrempelige en informele manier een luisterervaring aangeboden waarin het onderzoek van de onderzoeksjournalist is verwerkt.

5.4. Discussie

Uit de resultaten van deze analyse blijkt dat de drie podcasts allemaal een klassieke verhaalstructuur hanteren met een duidelijk begin, midden en eind waar storytelling in voorkomt. De geanalyseerde podcasts zijn journalistiekverhalende podcasts, omdat de podcastmakers (de journalisten) op diverse wijze persoonlijk betrokken zijn bij de podcast. Zij delen ervaringen, verhalen, oordelen en emoties waardoor storytelling gerealiseerd wordt in het verhaal. Dit komt overeen met de verklaring in de theorie van Sellas en Solà (2019).

Uit de theorie is gebleken dat er verschillende soorten vertellers zijn zoals *homodiegetic* en *heterodiegetic* vertellers die gekoppeld kunnen worden aan *overt* en *covert* vertellers waarin de verteller een specifieke positie en rol aanneemt (Chatman, 1975; Byers et al., 2011; Germain, 2018; Peer & Chatman, 2001; Walsh, 1997). In de theorie komt echter geen benaming voor een verteller voor die meerdere rollen of posities aanneemt. Daarom is er voor deze thesis een nieuwe soort verteller geformuleerd, namelijk de kameleon verteller. De kameleon verteller bevindt zich tussen de eerdergenoemde soorten en neemt meerdere rollen en/of posities in een verhaal in.

Podcast is een narratieve journalistieke vorm waarin het verhaal door middel van storytelling wordt verteld. Storytelling is een narratieve techniek en een van de oudste vormen van educatie dat tegenwoordig wordt toegepast in journalistiekverhalende podcasts (Reinders, 2011). Met dit format kunnen onderzoeksjournalisten meer diepgang geven aan een nieuwsverhaal (Frary, 2017). In de drie podcasts in deze thesis wordt er storytelling geïmplementeerd in de onderzoeksjournalistiekverhalende podcasts waardoor een onderzoeksjournalist beter een gevoel van empathie en betrokkenheid kan creëren tussen het publiek en personages (Boiling, 2019; Lindgren, 2016; Sillesen, Ip & Uberti, 2015).

In de literatuur komt onder andere terug dat journalisten in journalistiekverhalende podcasts een sterke persoonlijke rol hebben (Lindgren, 2016). Dit komt niet helemaal overeen met de bevindingen uit dit onderzoek. In *De plantage* heeft de podcastmaker inderdaad een sterke persoonlijke rol in het verhaal, maar dit is echter niet het geval in *De man*. In *De brand* is de podcastmaker gedeeltelijk betrokken omdat Simon emotioneel betrokken is bij het verhaal maar hij is echter niet persoonlijk betrokken in het verhaal.

De vijf belangrijke elementen van storytelling die in de literatuur naar voren komen zijn: interactie, gebruik van woorden, acties, presenteren van een verhaal en het aanmoedigen van actieve verbeeldingen van luisteraars volgens Anderson (2010). Deze elementen komen duidelijk terug in alle drie de podcasts *De plantage*, *De brand* en *De maan*.

In de verhalen van de podcasts is diepgaand onderzoek gedaan naar het onderwerp van het verhaal. Uit de literatuur is gebleken dat onderzoeksjournalistiek tijdsintensief is en inhoudelijk dieper ingaat op onderwerpen dan actualiteitsjournalistiek (Houston, 2010; Stray, 2019). Vervolgens

komt er in de literatuur naar voren dat het aantal onderzoeksjournalisten die zich presenteren als *watchdog* is gestegen. Dit geldt voor zowel Maartje, Simon als Saar.

Als laatste komt de stem van de journalist in podcasts letterlijk en figuurlijk veel naar voren. Dit is een contrast met de geschreven traditionele journalistiek waarin de “inverted pyramid” als structuur wordt aangehouden. In geschreven journalistiek ligt de focus op de belangrijkste informatie en dat deze objectief en in de eerste alinea van het artikel wordt beschreven. Dit komt terug in de literatuur van Emde et al. (2016), Norambuena et al. (2020) en Pöttker (2003). In geschreven journalistiek worden traditionele narratieve middelen gebruikt om een verhaal te vertellen. Uit de analyse is gebleken dat dit verschilt met podcasts. Dit medium biedt meer mogelijkheden om op een narratieve wijze een verhaal te vertellen.

5.5. Reflectie op eigen onderzoek en suggesties vervolgonderzoek

Allereerst ging het bepalen van het onderwerp van de thesis en het formuleren van de onderzoeksvraag vlot. Tijdens het inventariseren van relevante literatuur werd vrij snel duidelijk waar de wetenschappelijke leemte zich bevond. Op basis van onder andere de keywords (podcast, storytelling, onderzoeksjournalistiek, narratologie en lineaire radio) in deze thesis is voldoende relevante literatuur verzameld voor het theoretisch kader. Er was echter geen literatuur beschikbaar over het hoofdonderwerp in deze thesis, vanwege het ontbreken van vergelijkbaar wetenschappelijk onderzoek. Hierdoor was er voornamelijk wat betreft de methode geen bruikbaar vergelijkingsmateriaal voor de manier waarop het onderzoek in deze thesis vormgegeven kon worden. Er is daarom literatuur over een soortgelijk thema geraadpleegd met betrekking op een ander medium, namelijk sitcoms. Het verzamelen van de data, de podcasts, is zonder problemen verlopen. Het transcriberen van alle afleveringen van de verschillende podcasts was tijdsintensief maar verliep soepel.

In deze thesis wordt een kwalitatieve narratieve analyse als methode gebruikt. De methode van Wester en Weijers (2006) wordt als leidraad gebruikt. Hier is echter wel eigen invulling aan gegeven, omdat er geen literatuur is over onderzoeksjournalistiekverhalende podcasts waarbij deze methode is toegepast. In eerste instantie zorgde dit ervoor dat het schrijven van het resultaten hoofdstuk ingewikkeld was. Na beraad is de juiste manier gevonden om de resultaten te beschrijven door de volgorde van de verschillende geanalyseerde aspecten aan te houden.

Voor eventueel vervolgonderzoek gelden de volgende aandachtspunten. Ten eerste kan de huidige methode, de kwalitatieve narratieve analyse, gecombineerd worden met het interviewen van de podcastmakers. Op deze manier zou er nog meer inzicht verkregen kunnen worden in wat de motieven van de podcastmakers zijn om de podcasts te maken en hoe zij de luisteraar willen

bereiken. Daarnaast kan hierdoor meer informatie verkregen worden over waarom podcastmakers bepaalde keuzes maken en elementen wel of niet gebruiken. Ten tweede is het interessant om de samenhang tussen nieuwe technologische ontwikkelingen en het ontstaan van nieuwe vormen van podcasts aan te tonen. Hierbij kan het van belang zijn om de markt en de interesse van het publiek te onderzoeken omdat er een kans kan zijn dat de markt van podcasts verzadigd raakt. Tot slot kan het een toevoegende waarde hebben als vervolgonderzoek gericht is op de verschillen tussen journalistiek in podcasts en geschreven journalistiek, omdat podcasts afwijken van traditionele journalistiek en de traditionele verhaalstructuur.

Literatuurlijst

- Albarran, A. B., Anderson, T., Bejar, L. G., Bussart, A. L., Daggett, E., Gibson, S., . . . Way, H. (2007). "What happened to our audience?" Radio and new technology uses and gratifications among young adult users. *Journal of Radio Studies*, 14(2), 92–101. DOI: 10.1080/10955040701583171
- Anderson, K.E. (2010). *Storytelling*. Sage. DOI: 10.7282/T35T3HSK
- Berry, R. (2006). Will the iPod kill the radio star? Profiling podcasting as radio. *The International Journal of Research into New Media Technologies* 12(2) 143 – 162. DOI: 10.1177/1354856506066522
- Berry, R. (2016). Podcasting: Considering the evolution of the medium and its association with the word "radio". *Radio Journal: International Studies in Broadcast & Audio Media*, 14(1), 7 – 22.
- Bontjes, A. (27 December 2020). De podcast is geen niche meer. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/12/27/de-podcast-is-geen-niche-meer-a4025289>
- Blanken, H., & de Jong, W. (2014). *Handboek verhalende journalistiek*. Atlas Contact: Amsterdam.
- Brouwers, A., & den Hartog, B. (2019). *Nederlandse podcastluisteraars: van audiobehang tot zuurstofftank*. (Masterthesis). Rijksuniversiteit Groningen, Groningen.
- Byers, D. L., Caltabiano, N. J., & Caltabiano, M. L. (2011). Teachers' attitudes towards overt and covert bullying, and perceived efficacy to intervene. *Australian Journal of Teacher Education*, 36(11), 105 - 119. DOI: 10.14221/ajte.2011v36n11.1
- Carvalho, A., Aguiar, C., & Maciel, R. (2009). *A taxonomy of podcasts and its application to higher education*. Nuffield Press: Oxford.
- Casero-Ripollés, A., Isquierdo-Castillo, J. & Doménech-Fabregat, H. (2014). From watchdog to watched dog: oversight and pressures between journalists and politicians in the context of mediatization. *La comunicació política avui: entre nous mitjans i velles lògiques*, 34, 23 - 40.
- Cebeci, Z., & Tekdal, M. (2006). Using podcasts as audio learning objects. *Interdisciplinary Journal of e-Skills and Lifelong Learning*, 2, 47-57. DOI: 10.28945/400
- Chatman, S. (1975). Towards a theory of narrative. *New Literary History*, 6(2), 295 – 318. DOI: 10.2307/468421
- Chatman, S. (1980). *Story and discourse: narrative structure in fiction and film*. Ithaca: Cornell University Press.
- Chatman, S. (1980b). What novels can do that films can't (and vice versa). *Critical Inquiry*, 7(1), 121 – 140. DOI: 10.1086/448091

- Corbett, R. (n.d.). What are the different types of podcasts? [Blog post]. Geraadpleegd van <https://rachelcorbett.com.au/blog/podcast-types/>
- Cwynar, C. (2015). More than a “VCR for radio”: The CBC, the radio 3 podcast, and the uses of an emerging medium. *Journal of Radio & Audio Media*, 22(2), 190 – 199. DOI: 10.1080/19376529.2015.1083371
- Davidhizar, R., & Lonser, G. (2003). Storytelling as a teaching technique. *Nurse Educator*, 28(5), 271 – 221. DOI: 10.1097/00006223-2003090000-00008
- De Burgh, H. (2008). *Investigative journalism*. Routledge: Abingdon.
- Deuze, M. (2005). What is journalism? *Journalism*, 6(4), 442 – 464. DOI: 10.1177/1464884905056815.
- Dumitrica, D., & Pridmore, J. (2019). Qualitative Research Methods [Course material]. Retrieved from: Canvas.
- Ebner, M., Nagler, W., & Saranti, A. (2007). TU Graz goes podcast. *Micromedia and Corporate Learning*, 3, 221–234.
- Emde, K., Klimmt, C., & Schluetz, D.M. (2016). Does storytelling help adolescents to process the news? *Journalism Studies*, 17(5), 608 – 627. DOI: 10.1080/1461670X.2015.1006900
- Frary, M. (2017). Power to the podcast: podcasting is bringing a whole new audience to radio and giving investigative journalism a boost. Plus, our handy guide to making your own podcasts. *Index on Censorship*, 46(3), 24 – 27. DOI: 10.1177/0306422017730789
- Germain, M. (2017). *Narcissism at work: personality disorders of corporate leaders*. Londen: Palgrave Macmillan.
- Glasser, T.L., & Ettema, J.S. (1989). Investigative journalism and the moral order. *Critical Studies in Media Communication*, 6(1), 1 – 20. DOI: 10.1080.15295038909366728.
- Holstein, J.A., & Gubrium, J.F. (2012). Introduction: establishing a balance. *Varieties of narrative analysis*. Los Angeles: Sage Publications.
- Houston, B. (2010). The future of investigative journalism. *Daedalus*, 139(2), 45 – 56. DOI: 10.1162/daed.2010.139.2.45
- Huntsberger, M., & Stavitsky, A. (2006). The new “podagogy”: incorporating podcasting into journalism education. *Journalism & Mass Communication Educator*, 61(4), 397 – 410. DOI: 10.1177/107769580606100405
- Jham, B.C., Duraes, G. V., Strassler, H. E., & Sensi, L. G. (2008). Joining the podcast revolution. *Journal of Dental Education*, 72(3), 278 – 281. DOI: 10.1002/j.0022-0337.2008.72.3.tb04493.x
- Knot, H., (Onbekend). Herinneringen aan hoorspelen op de radio. Geraadpleegd van <https://www.mediapages.nl/memories/66-herinneringen/328-herinneringen-aan-hoorspelen-op-de-radio>

- Lawrence, R. L., & Paige, D. S. (2016). What our ancestors knew: Teaching and learning through storytelling. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 149, 63–72. DOI: 10.1002/ace.20177
- Lindgren, M. (2016). Personal narrative journalism and podcasting. *The Radio Journal: International studies in broadcast and audio media*, 14(1), 23 – 41. DOI: 10.1386/rjao.14.1.23_1
- Markman, K. M. (2011). Doing radio, making friends and having fun: Exploring the motivations of independent audio podcasters. *New Media & Society*, 14(4), 547 – 65. DOI: 10.1177/1461444811420848
- McHugh, S. (2016). How podcasting is changing the audio storytelling genre. *Radio Journal: International Studies in Broadcast & Audio Media*, 14(1), 65 – 82.
- McHugh, S. A. (2016b). Video didn't kill the radio star – she's hosting a podcast. *The Conversation July*, 4, 1 – 3.
- Mou, T., Jeng, T., & Chen, C. (2013). From storyboard to story: Animation content development. *Academic Journals*, 8(13), 1032 – 1047. DOI: 10.5897/ERR2013.1484
- Mou, Y., & Lin, C. A. (2015). Exploring podcast adoption intention via perceived social norms, interpersonal communication, and theory of planned behavior. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 59(3), 475 – 93. DOI: 10.1080/08838151.2015.1054997
- Nationaal Luister Onderzoek. (2019, 16 september). *Audioconsumptie groeit – Nationaal Luister Onderzoek*. <https://nationaalluisteronderzoek.nl/2019/09/16/audioconsumptie-groeit/#page-content>
- Nationaal Luister Onderzoek. (2021). *Streaming audio standaard februari 2021*. <https://nationaalluisteronderzoek.nl/wp-content/uploads/2021/03/NLO-Streaming-Audio-Standaard-Februari-2021.pdf>
- Norambuena, B., Horning, M., & Mitra, T. (2020). Evaluating the inverted pyramid structure through automatic 5W1H extraction and summarization. In *Proceedings of Computation + Journalism Symposium (C + J 2020)*, New York. Geraadpleegd van: <https://par.nsf.gov/servlets/purl/10168974>
- Peer, W., & Chatman, S. B. (2001). *New perspectives on narrative perspective*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Piccavet, F. (2014). *Geschiedenis van de Vlaamse onderzoeksjournalistiek: een analyse*. (Masterthesis). Universiteit Gent, Gent.
- Pinnegar, S., & Daynes, J. G. (2007). Locating narrative inquiry historically: thematics in the turn to narrative. In D. J. Clandinin (Ed.), *Handbook of narrative inquiry* (pp. 3-34). London: Sage.
- Pöttker, H. (2003) News and its communicative quality: the inverted pyramid—when and why did it appear? *Journalism Studies*, 4(4), 501 – 511. DOI: 10.1080/1461670032000136596

- Rajic, S. (2013). Educational use of podcast. *The Fourth International Conference on e-Learning*, 90–94. <http://econference.metropolitan.ac.rs/files/pdf/2013/15-stajka-rajic-educational-use-of-podcast.pdf>
- Reinders, H. (2011). Digital storytelling in the foreign language classroom. *Eltwo*, 3(1).
- Riessman, C., (2005). Narrative analysis. In N. Kelly, C. Horrocks, K. Milnes, B. Roberts & D. Robinson (Red.), *Narrative, memory & everyday life* (pp. 1-7). Huddersfield: University of Huddersfield.
- Riessman, C., & Speedy, J. (2007). Narrative inquiry in the psychotherapy professions. In D. J. Clandinin (Ed.), *Handbook of narrative inquiry* (pp. 426-456). London: Sage.
- Russ, M. (2010). Personalised media presentation. Geraadpleegd van <https://patentimages.storage.googleapis.com/af/cd/8b/202e463b12a186/US20100153856A1.pdf>
- Savorelli, A. (2010). *Beyond sitcom: new directions in American television comedy*. Jefferson: McFarland.
- Sellas, T., & Solà, S. (2019). Podium Podcast and the freedom of podcasting: Beyond the limits of radio programming and production constraints. *Radio Journal: International Studies in Broadcast & Audio Media*, 17(1). DOI: 10.1386/rjao.17.1.63_1
- Sillesen, L. B., Ip, C., & Uberti, D. (2015, Mei/ Juni). Journalism and the power of emotions. [Blog post]. Geraadpleegd van https://www.cjr.org/analysis/journalism_and_the_power_of_emotions.php
- Skovsgaard, M. (2013). Watchdogs on a leash? The impact of organizational constraints on journalists' perceived professional autonomy and their relationship with superiors. *Journalism: Theory, Practice & Criticism*, 15(3), 344 – 363. DOI: 10.1177/1464884913483494.
- Spinelli, M., & Dann, L. (2019). *Podcasting: the audio media revolution*. Londen: Bloomsbury Publishing.
- Stein, N. L. (1982). The definition of a story. *Journal of Pragmatics*, 6(5-6), 487 – 507. DOI: 10.1016/0378-2166(82)90022-4
- Stray, J. (2019). Marketing Artificial Intelligence work for investigative journalism. *Digital Journalism*, 7(8), 1076 – 1097. DOI: 10.1080/21670911.2019.1630289
- Walsh, R. (1997). Who is the narrator? *Poetics Today*, 18(4), 495 – 513. DOI: 10.2307/1773184
- Wester, F., & Weijers, A. (2006). Narratieve analyse en transcriptie; Culturele thema's in de sitcom. In F. Wester, (Red.), *Inhoudsanalyse: theorie en praktijk* (pp.161-189). Deventer: Kluwer.
- Wijnberg, R. (2017, 3 mei). *Waarom feiten niet het antwoord zijn op nepnieuws*. De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/6622/waarom-feiten-niet-het-antwoord-zijn-op-nepnieuws/169721860-690ffa64>

Appendix A

De volledige transcripties van de drie podcasts zijn uitgewerkt in een apart bestand.

Appendix B

Tabellen met daarin alle personages uit de podcasts.

De plantage van onze voorouders

Domeinen van verhaallijnen: 1. Liefdesrelaties, 2. Vriendschap, 3. Familierelaties, 4. Werk, 5. Kennis uit het verleden, 6. Informatiebronnen, 7. Vreemden.

	Domein						
	1	2	3	4	5	6	7
Personages							
<u>Maartje</u>							
<u>Jessica</u> (nicht van Peggy)						X	X
<u>Moeder Maartje</u>			X				
Stefan							
<u>Peggy</u> (nicht van Jessica)		X				X	X
Ongeïdentificeerde familieleden van Maartje			X				
Corine					X		
Karin					X		
Jeffrey (de neef van Peggy)				X		X	X
Karl						X	X
Leo						X	X
Farila						X	X
John (oom van Peggy)						X	X
Oom Kenneth (oom van Peggy)						X	X

Tante Diana (tante van Peggy)						X	X
Tante Joyce (tante van Peggy)						X	X
Milda/ Mildred (tourgids)						X	X
Rob						X	X
Arman						X	X
Karwan						X	X
Lorelie Beier				X			
Simon (neef van Peggy)						X	X

De brand in het landhuis

Domeinen van verhaallijnen: 1. Liefdesrelaties, 2. Vriendschap, 3. Familierelaties, 4. Werk, 5. Kennis uit het verleden, 6. Informatiebronnen, 7. Vreemden.

	Domein						
	1	2	3	4	5	6	7
Personages							
<u>Simon</u>							
Dinie					X		
Wouter					X		
Vreemden in het atelier						X	X
Burgemeester van de Mortel						X	X
Ton						X	X
Henk Smeets						X	X
<u>Marion</u>				X			
<u>Boudewijn</u>						X	X
Gert-Jan						X	X
Joost						X	X
Rob				X		X	X

<u>Arthur</u>						X	X
Fred						X	X
Liesbeth						X	X
Hendrik-Jan Bos						X	X
Cheral de Mooi						X	X
<u>Frits Befort</u>						X	X
<u>Ewald Marggraff</u>							X

De man en de maan

Domeinen van verhaallijnen: 1. Liefdesrelaties, 2. Vriendschap, 3. Familierelaties, 4. Werk, 5. Kennis uit het verleden, 6. Informatiebronnen, 7. Vreemden.

	Domein						
	1	2	3	4	5	6	7
Personages							
<u>Saar</u>							
<u>Marc Klein Wolt</u>		X		X			
<u>Margriet</u>				X			
Hamid						X	X
Heino						X	X
Erik						X	X
Harry						X	X
Leon						X	X
Sophia						X	X
Mark						X	X
Mohay						X	X
Ling Chi						X	X
Taken						X	X